

ذکریات آنگہ پین شتافت	طعی روز سوم از ایشان بتافت	۹۲۹۱
کہ بودست غلام حسیف و فضول	پر پوست بر مقبل تا قبول	۹۲۹۲
بقصد اساول علم بر فراخت	سازگ دیگر روز از انجا بتافت	۹۲۹۳
پس آنگہ مبارک پل گیسہ توز	شد آن حسن فتح اولس بتافت روز	۹۲۹۴
بر آورد از مرد بیگانہ گرد	نوامی آن حسن را ضبط کرد	۹۲۹۵
یکے تعبیه دیگر آغاز گشت	چو زین ماجرا یک دو ماہی گذشت	۹۲۹۶

مصا کرون عزیز خمار با شکر برودہ دکثت شدن او

چو بگذشت از ان ماجرا یک ماہ	زہر جانے گواہ سپاہ	۹۲۹۷
بفرمان شہر مقطع دہا بود	عزیزے کہ اصلش ز خمار بود	۹۲۹۸
ایا توجے از کشور مالوہ	بچند با شکر مالوہ	۹۲۹۹
ز اطراف ہر جانب اہل ہرز	از انشورے مقبل ازین سوخت	۹۳۰۰
ہمہ ساختہ بہر ہیجا شدند	سپاہے براندند ہیجا شدند	۹۳۰۱
چو در حد بتلا و و آد سپاہ	نہاوند روزے و گر سربراہ	۹۳۰۲
پے جنگ ہر یک سپاہی کشید	ہاں چاریل این حکایت شنید	۹۳۰۳
کہ در ذات خود ہر یکے بود مرد	نہاوند ہر چارول در نبرد	۹۳۰۴
بہ ترتیب بودند روزے وہے	بگردند ہر چار شکر ہے	۹۳۰۵
گل سرخ را گرد بیرون پوست	و گر روز کین گنبد فترہ دوست	۹۳۰۶
در آہنگ پیکار وہیجا شدند	و لشکر بعمر اسے ہیجا شدند	۹۳۰۷
نہو دست زیادت زہن مقصد سوار	شنیدم کہ در فوج اں ہر چار	۹۳۰۸

خود شاں چو در حالت خشم شیر	بسوئے دگر شش ہزار دلیر	۹۳۰۹
کہ بسیار مظلوم را خون نشانہ	خوداں چیرہ رخسار در قلب نامد	۹۳۱۰
بھو بیستہ نہ اکم تو اندر بکشت	جواں گر چہ باشد مصیب و دورت	۹۳۱۱
سنگ عریضہ فکر چہ دانہ شکار	ندانہ عرواں پیشہ کارزار	۹۳۱۲
کہ بود است خدار کے کم تیز	طنی شد مقدم بغویج عزیز	۹۳۱۳
خروش دہل از بیست و راست	شدہ فوج مقبل سو و دست راست	۹۳۱۴ ۲۲۷۵
پئے جنگ ہر یک خود شاں چو شیر	دگر سوئے آن چار مرد دلیر	۹۳۱۵
رہا کرد رسم یمن و یسار	ستادند ہر سو پر اگندہ دراد	۹۳۱۶
گرفت شیرین صفدر زہیں	غرض چوں دو جانب در آن دشت میں	۹۳۱۷
کر بست ہر یک بتاریخ خصم	طنی دید پر گندہ افواج خصم	۹۳۱۸
چو خانماں پئے فوج دگر گرفت	یکے فوج ناموس شاں بر گرفت	۹۳۱۹
خود شاں ہی رفت دنبال شاں	گروہے دو رسم ہم بہ پامال شاں	۹۳۲۰
یکے دست برستے نمود این نہیں	غرض چوں طغی اندر اں دشت میں	۹۳۲۱
کہ بود دست بازاری تا قبول	ہماں چیرہ رخسار کے بوالفضل	۹۳۲۲
سوئے قلب دشمن بیکایک براہ	بزد کوس و بزم فرہ مرکب جہاند	۹۳۲۳
صفت خود بکینہ کر بستہ دید	سہرا صفت قلب بشکستہ دید	۹۳۲۴
سواران خود را ہی کر د یاد	ششیم زمانے در آنجا ستاد	۹۳۲۵
کہ دشمن نمود از سر خیرگی	جولیاں چو دیدند این چیرگی	۹۳۲۶
پس ہر یکے کا نہ محدودہ مرد	سراں روٹھے بر تاختہ از تہرگی	۹۳۲۷
بیکسو مبارک دگر سو جلال	چپ و راست گشتند ازاں پامال	۹۳۲۸
چو دیدند افواج خود در غلغل	جلال این لالا و چلوئے یل	۹۳۲۹
یکے دریاں دیکے درہ میں	گریزاں چو گشتند ازاں دشت میں	۹۳۳۰
ابا چاروہ یار قاضی جلال	ششیم کہ در عین اں خیل و قال	۹۳۳۱

صفتش پنبہ از ہم جاں گشته بود	بیک پنبہ زار و نہاں گشته بود	۹۳۳۳۳
کہ در فوج دشمن تنگ شد سوار	ہم آخر چو دید آن یل نامدار	۹۳۳۳۳
کہ بود دست خدا رخنہ ریز نیز	پراگندہ شد مجملہ فوج عزیز	۹۳۳۳۳
کہ نسبت بر قصد بدخواہ دین	ایاچار وہ یل جلال گزین	۹۳۳۳۵
بزد بر صفت دشمن تا یکبار	خروشاش ببول آمدند پنبہ زار	۹۳۳۳۶
ز پیش جلال گزین پنبہ گشت	سواران عزیزان دران پنبہ گشت	۹۳۳۳۷
مبارک اچند جستند سوار	پس آنگہ رسیدند دران مرغزار	۹۳۳۳۸
عیان گشت چون تارن زہانت	ز دیگر طرف پہلوئے صفت شکن	۹۳۳۳۹
خروشاش در آمد ابا کرد فر	جلال ابن لالاز سوسے دگر	۹۳۳۴۰
بگردند بر خیم دوں ترک تازہ	بیکبار ہر چارہ گردن فراز	۹۳۳۴۱
نیاورد تا بے دران کار زار	ہم آخر چو چمتارک بخاکسار	۹۳۳۴۲
رسیدند از پس پلان درشت	عناں را بپسید نبود پشت	۹۳۳۴۳
وڑاں حرکت بیشتر تا خستہ	سرے چند بر خال انداختند	۹۳۳۴۴
ز اصحاب فوجش بر آمد نصیب	شد آن چیرہ نما ز زندہ اسیر	۹۳۳۴۵
خروشید ہر یک پوپلان است	چو رخا رشاں زندہ آمد بدست	۹۳۳۴۶
دواں فوج ہم زاد آوارگی	بمقبل بر اند آمد یکبارگی	۹۳۳۴۷
با فواج ظالم شکستہ فتاد	پو مقبل سرے در نہر میت نہاد	۹۳۳۴۸
چہ بہ زین غنیمت کہ دشمن شکست	پلاں در غنیمت نہادند دست	۹۳۳۴۹
سے فریخ زرشاں در آمد ہدام	گرفتند اسباب بنگہ تمام	۹۳۳۵۰
وگر چند بدخواہ خستہ را	ہماں روز گشتند خستہ را	۹۳۳۵۱
از ان تا فتن ہر چہ شاں جمع گشت	چو اں روز باختر می ہر گزشت	۹۳۳۵۲ F. ۱۶۶
بیک خیمہ ساختند اہلن	دگر روز کردان لشکر شکن	۹۳۳۵۳
گرفتند ہر یک یکے حصہ را	غنیمت نہادند در چار جا	۹۳۳۵۴

۹۳۵۵ چو گشتند خانہ ازاں کاروبار برایشان بے خلق گشتند بار

۶ بیت کردن شکر بر وود در کنہایت و محقر شدن کنہایت

۹۳۵۶	دگر روز راندند ز انجا سپاہ	گزشتند ازاں قرخ آدر دگاہ
۹۳۵۷	بکھنات اندر پس از چند روز	رسیدند ازاں زمرد کیمہ توز
۹۳۵۸	مگر خلق از شہر از ایشان گشت	بساط اطاعت گرمی در نوشت
۹۳۵۹	گماں بردہ کس کہ از دست گین	شکستند از سرکشان گزین
۹۳۶۰	بکھنایت اندر بسم فرار	شکستہ رسیدند از کارزار
۹۳۶۱	ازاں رودے کوس ترو زوتند	بہر خانہ خلقے حصار می شدند
۹۳۶۲	بروں خیمہ زد فوج بر گشتگان	بہر دم نزد می شدند فوج شاہ
۹۳۶۳	گروہے گزیشاں پریشاں قتاد	بہر روز سر سوئے شاہ می بہاد
۹۳۶۴	دگر روز شوریدہ سگان شہر	کہ و مہ بر آدر د شمشیر تہر
۹۳۶۵	بر آہنگ پیکار و ساز زبرد	بدوں زود بہر خانہ ہر جا کہ مرد
۹۳۶۶	کشیدہ بے خلق صفحا چو بود	شہر برال چو دیدند فوجا و شور
۹۳۶۷	بیک تملہ کردند پامال شاہ	گرفتند تا شہر و نبال شاہ
۹۳۶۸	ہمہ خلق در خانہ ہا در خزید	بہر جانغز سے سر بہ ایوان کشید
۹۳۶۹	سر کوچہ گرفت بہر جاد لیر	پے انشورہ در پیشہ نمود ہم شیر
۹۳۷۰	شندیم دریاں شہر سر تا بسر	بہر خانہ بود حصنہ دگر
۹۳۷۱	ہمہ شہر در خانہ ہا کے بلند	حصاری شد از ہم شور و گزند
۹۳۷۲	دوسہ روز ازین مقصود پور گشت	در آمدنی یک شب از راہ دست

ہمہ شہریاں را بہ نصرت رسید	یکنہایت اندر شب خونید	۹۳۷۳
سراییمہ بودند لیل و نہار	دوران شہر قوسے کہ از کارزار	۹۳۷۴
ہوا خواواں مرد مقبل شدند	طنعی چون درآمد قوی دل شدند	۹۳۷۵
شد از مرد تازن شاخوان او	کر بستہ ہر یک بفرمان او	۹۳۷۶
ز فرمان او کج کس سر تافت	ہمہ شہر از ذات او زور یافت	۹۳۷۷
کر بست ہر یک پے کارزار	دل شہریاں چونکہ شد بر قرار	۹۳۷۸
ہمہ شہر خود را نگہ داشتند	رہ دشمنان را برانپا بستند	۹۳۷۹
بر آورد ہر روز و شب تیغ قہر	گرفتے بصر اگر وہے بشہر	۹۳۸۰
کہ رانند از در صحن دشمنان	نہ ہم شہریاں از اچناں بد تو ال	۹۳۸۱
کہ گیرند شہر ازور آویز سخت	نہ صحرایاں از اچناں بود بخت	۹۳۸۲
بشام و سحر خون ہی ریختند	شب و روز با ہم در آویختند	۹۳۸۳
در گزیدند گدش روزگار	بریں جملہ چون رفت ماہی سے چار	۹۳۸۴

جنیدین سلطان محمد از وہلی جانب گجرات

شنید آن خدیو فلاسف تمیز	چو از شور گجرات دقتل عزیز	۹۳۸۵
در دستش شد از حزن زیر زہر	سراییمہ شد خاطرش زین خبر	۹۳۸۶
گزیر سے بجز قصد ایشان ندید	ہم آخیز خود کردہ در ماں نمید	۹۳۸۷
گر مانده بود بہت اندک سوار	شنیدم در آن وقت بر شہریاں	۹۳۸۸
ہم از ظلم او گشتیم بود ند کم	چہ اہل دیار و چہ اہل چشم	۹۳۸۹
چو شنید ازاں شور و غوغا خیر	غرض شاہ خونریز پیدا کرد	۹۳۹۰
بہر منزلے ہفتہ می ماند	ز وہلی سے بہت گجرات راند	۹۳۹۱
چو شیران جہاںش در خستگی	ہمیراند شکر باہستگی	۹۳۹۲

دستی بھی کرو عطف از بند	بجز نیم فرنگ کو پیے نکر د	۹۳۹۳
بہ تدبیر و تلبیس بوشے براز	شب و روز در خاطر آں حیلہ ساز	۹۳۹۴
جز از زرق و برق ویر ناید بدست	لیچو کار جہاں زرق و تیز و پرست	۹۳۹۵
بدرماندگی نیم مژدہ سپاہ	شنیدم چو شہ راند از تخت گاہ	۹۳۹۶
باشکر گہش بر دیناری چہار	ز اسپان بیجان و پیدل سوار	۹۳۹۷
شکستہ رکاب شکستہ عقال	ہمہ حاجز از ظلم شاہ جہاں	۹۳۹۸
شہش کر و اہل نکل خطاب	گرشے بفرمود کیے نان و آب	۹۳۹۹
اسیر جہاں فتنہ روزگار	گرشے دگر حسرتیان دیار	۹۴۰۰
ہی گشت شاں گرنی آمدند	بصد بجز و زاری ہی آمدند	۹۴۰۱
بہر گام از ویدہ خونابہ ریز	نہ دست خلاص و نہ یاسے گریز	۹۴۰۲
بصد آرزو مرگ می خواستند	شب و روز از فاقہ می کاستند	۹۴۰۳
نزد نالہ کس از ان خستگان	ز ہمیش شدہ چون زباں بستگان	۹۴۰۴
ہمیراند خونے چو دم می زدند	چو مرغان بر کم قدم می زدند	۹۴۰۵
پوراند شہ مقاسے گزید	چو در حدت ناگور لشکر رسید	۹۴۰۶
ہی کرد تلبیس چوں رو پہ	چو ناموسیاں کرد لشکر کے	۹۴۰۷
درو تیا خلد و آب و گاہ	سپاہے پر از خمیمہ و بار گاہ	۹۴۰۸
بخوردند اسپاں ہمہ یال و دم	نماند از ستوراں بجز شلخ و دم	۹۴۰۹
نماندہ ز غم بر کسے جز دسے	نخوردہ در و آدسے جز سسے	۹۴۱۰
شہ اعظم ملک را بھروج راند	در آنجا چو لشکر و سپاہے بماند	۹۴۱۱

رسیدن اعظم ملک در بہر و ج و لشکر

در حصن فرو و آوردن

کہ زود آں خواہاں بیست پائی
 دروچوں دریاں حسن گیر و قرار
 در آن حسن با لشکر سالم است
 در آن حسن با لشکر سگونت پذیر
 فرود آورد ببله روز سپاہ
 ابا خرم با شد چو کار آگہاں
 بیانشد بخصم اندرون چو شیار
 سوار سے زوز کم گذار دیروں
 رواں شد بفرمان فرماں روا کے
 زفرمان خسرو زبیر سے نذیر
 در آورد در روز تمامی سپاہ
 پروردیج شد نامزد ہر ننگ
 کسے دم نئی نہ بفرمان خویش

بفرمود آن شلو و صیلہ گرای
 درو در بہر وقت دیر و میر
 تکر کو غلام ملک عالم است
 در ہر کہ از لشکر و پو گیر
 چند ہر شان و بہر آن بنگار نگاہ
 اگر فوج باغی رسد ناگہاں
 بیار و سپہ را بروں از حصار
 بروں حصار درو و جوئی خون
 غنم چون فراسانی نسیست پیا
 پس از چند روزی بہر فوج رسید
 فرزار سائید فرمان شاہ
 تعین کرد ہر صفدری را النگ
 ہی بود ہر یک با و طمان خویش

۹۲۱
 ۹۲۲
 ۹۲۳
 ۹۲۴
 ۹۲۵
 ۹۲۶
 ۹۲۷
 ۹۲۸
 ۹۲۹
 ۹۳۰
 ۹۳۱
 ۹۳۲
 ۹۳۳
 ۹۳۴
 ۹۳۵
 ۹۳۶
 ۹۳۷
 ۹۳۸
 ۹۳۹
 ۹۴۰

رسیدن لشکر پروردہ در بہر وقت و شکستن ایشان

کہ در بہر وقت آمد سپاہ گراں
 بر اندک اندک ہی ثابت رکاب
 غنیمت کنان فوج فوج آمدند
 ستاوند بیرون در ضعف بیعت
 نظر و ہشیما سوکے دروازہ ہا
 بر اینہما از بہر طرف جوے تویں
 شدہ کہ بہر گروہ کیستہ نمود

چو شنید انواع بگشتگان
 رہا کرد کنہایت آنگہ شتاب
 خود شانی بخصم بہر وقت آمدند
 نمودند اگر خدا نہ ہر طرف
 ہمہ ساختہ از بر اسے و غنا
 کہ کے آمیزد حسن لشکر پروردہ
 شنید ہر کہ بگشتگان تا سہ روز

۹۴۱
 ۹۴۲
 ۹۴۳
 ۹۴۴
 ۹۴۵
 ۹۴۶
 ۹۴۷
 ۹۴۸
 ۹۴۹
 ۹۵۰
 ۹۵۱
 ۹۵۲
 ۹۵۳
 ۹۵۴
 ۹۵۵
 ۹۵۶
 ۹۵۷
 ۹۵۸
 ۹۵۹
 ۹۶۰

بہر شب دو بیٹے دین ساختند
 زہر گشتگان بود ہفت سوار
 چو زمان شد کہ ہر دوں آمدند
 در آمد ہر حسن بیانش کتال
 ز افواج اصحاب تو گشت پیش
 ہی کہ چون میر ہو سماں نبرد
 کشید آخر از حق استیش
 کہ بودند و ز سکونت پذیر
 کہ بودست شیر ہنگام کین
 کہ بنام ہر یک ز مردی نشان
 ز کین علم شایان فرہوش گشت
 ز بول گسیر آمد بکار نبرد
 بفرمان شاہ اند اسیر حصار
 بریزیم خوشش درین حرب گاہ
 چو شیران بعبید ز بول آمدند
 بکشیدہ تاب شکنہ شایان نبرد
 برودست ہم کہ ہے یافتند
 صفت دولت آباد اور ایراند
 بروں آمدان حسن و محمد رسید
 بہ عید حملو در آن حرب گاہ
 چو افتاد اسبش بدشت نبرد
 بریدند بعد از خدمت سرش
 بروں آمدان حسن ہر سو سپاہ

بہر روز بر حسن می یافتند
 وروں بود شکر نزاری سوار
 در و سنے اگر چه فزوں آمدند
 سیوم روز کا فواج بر گشتگان
 ہماں چلو افغان ابانوج فرشت
 در آمد بدرد ازہ نقد کرد
 چو بگذشت از حد نبرد پیش
 نہ سے چند از شکر و بول گیر
 حمید آنگہاں شیخ زاد و کزین
 دگر سر فرزان و گردن کشاں
 چو دیدند حملو ز حد بر گذشت
 گفتند با ہم کہ این چیرہ مرد
 نداند کہ شیران این مرغزار
 اگر شاہ مارا کشد زین گناہ
 بگفتند ای شاں بروں آمدند
 دوسہ بار حملو دران شر و شور
 حریفان ز پیشش ہی یافتند
 ہم آخر چو از روز پاسے بماند
 ترچوں صفت خویش غالب بدید
 چو آورد زور سے زہر چو شیار
 نشیندم چو مردان کج جنگ کرد
 حریفان رسیدند گرداندرش
 چو افتاد حملو دران حرب گاہ

۹۲۲۱
 ۹۲۲۲
 ۹۲۲۳
 ۹۲۲۴
 ۹۲۲۵
 ۹۲۲۶
 ۹۲۲۷
 ۹۲۲۸
 ۹۲۲۹
 ۹۲۳۰
 ۹۲۳۱
 ۹۲۳۲
 ۹۲۳۳
 ۹۲۳۴
 ۹۲۳۵
 ۹۲۳۶
 ۹۲۳۷
 ۹۲۳۸
 ۹۲۳۹
 ۹۲۴۰
 ۹۲۴۱
 ۹۲۴۲
 ۹۲۴۳
 ۹۲۴۴
 ۹۲۴۵
 ۹۲۴۶
 ۹۲۴۷
 ۹۲۴۸
 ۹۲۴۹
 ۹۲۵۰
 ۹۲۵۱
 ۹۲۵۲
 ۹۲۵۳
 ۹۲۵۴

چو دیدند از هر طرف تنویری مال
شکسته ز بدخواه کبشتما فتند
همه لشکر در خست داده بیاو
دست پر غم و دیده در غریب
بتر ویر شاں شد محبت گرا
هم آموز از اخلاص شاں سر کشید
چو این قصه را سترگ شکر شود
طلب کرد از وی غریبان خویش
که شاں از فرستد سوک شهریار
کز آن فتنه شاں از اخلاصی بداد

پهلای جور بنیال و قاضی جلال
دبا کرد و بندگ عثمان تا فتند
چو در لشکر شاں شکسته فتاد
بناهند و رفتند بر مانند
شنیدم پهلای هند و کسست پا
بصد ذوق و در دام شاں در کشید
همه خست و اسباب از ایشان بود
روان کرد چیکه بر این است کیش
همی خواست آن هندوی نابنگا
در آن حال یک کلمه پیام زاد

۹۳۰
۹۳۱
۹۳۲
۹۳۳
۹۳۴
۹۳۵
۹۳۶
۹۳۷
۹۳۸
۹۳۹
۹۴۰

خروج کردن خلق دیوگیر با سلطان محمود مملکت کردن اسمعیل

که کبیر سرگاف از راه دین
برو گشته جایز خروج دیار
طبیعت فرود نماند و او
قتلایه بر او بگریخت نجات
ابا زمره کفر در یار فرست
شب در روز از او ای دین در گذارد
ابا هست و او ای یاری بافت
بدل راه کفار و اودا و با

شهنشاه دودن رو بدخواه دین
شد از رده از دوی صغار و کباب
شیرینت رساند او در خون او
بزنشش روان گشته حکم قتل
ذاتین اسلام هر تافته
بر انداخته رسم با هم نماز
جماعت محمد در انداخته
ابا بویان گشته مخلوت گرا

۹۴۱
۹۴۲
۹۴۳
۹۴۴
۹۴۵
۹۴۶
۹۴۷
۹۴۸
۹۴۹
۹۵۰

بر دشمن مفتی کم مشلا
 نغیر از جالیس پیر کیشور سے
 ہاں شاہ تو خوار و تاپاک کیش
 بیے فوج بر کشنگاں راشکست
 ہر گز خود مشدہ پیر عزم مشدہ
 پر خوب با پیر پیر کیشور سے
 شنیدم کہ در آفرانک خویش
 بیے صاحب چتر مطہر آمد بدست
 ہی کردن خاک را اشبار
 ہم آفر بر آئین اہل خدای

۹۲۴
 ۹۲۵
 ۹۲۶
 ۹۲۷
 ۹۲۸
 ۹۲۹
 ۹۳۰

ذکر شہ شہن اشہ احمد لاجپن وقتناشن و مملکت گرفتن سلطان ناصر الدین افغان

پوشد فانیخ از شکر گوجرات
 براں احمد تہمسیدہ خصال
 بگفتار و دزد و در پو گیر
 پس آنگاہ در پانچ سر لشکر آں
 بیار و سوی حضرت شاہن سیر
 چو احمد زرد سوئے مقصد سعید
 بعالم ملک داد فرماں نہاں
 چو عالم ملک خواند آں نامہ را
 کہ این نامہ ناہایوں نبشتی
 ولیکن بخلش چو چارہ ندید
 سران سپہ را پیشتر سے نہاد
 بفرمود تا کو تاج بر ہم کشتند
 رواں کرد از خون مردم فرات
 کہ شد نام لاجپن از و در وہال
 بچید کند سرکشاں را اسیر
 بقدرے نہد بندہاے گراں
 کند شور و کشت و دیو کسیر
 ہی چارہ را مقصود و دید
 کہ شکر کند سوئے حضرت رواں
 ہی کرد نغمہاں معراں خانہ را
 مطہر حریف و از خون نبشت
 سبک لشکر از شہر پیروں کشید
 کیے را بجز آشوبہ پیر سے نہاد
 مقامے بیگن نہولے کم کشتند

۹۳۱
 ۹۳۲
 ۹۳۳
 ۹۳۴
 ۹۳۵
 ۹۳۶
 ۹۳۷
 ۹۳۸
 ۹۳۹
 ۹۴۰

زبان ہمہ سب سے دانا بشور
 زہر دل بتاراج جاں سنگ رفت
 شبانگاہ دیدند غوغا شدند
 کہ اکنوں فتادیم در سیم جاں
 چو دیدند بر خدہ ظالم و سیل
 دیدیں کار بستند ہر یک میاں
 یقین مرد را می کشد بیگناہ
 ہمہ تیغ بر زید و ستاں زند
 کہ خونہا بسے خرد ہم نیست سیر
 بزرگان دین را کتد خود خام
 نہ منعم از بے غم و سنے فقیر
 مشاطہ کند نام خسلق از غلط
 در نقش نیفتد کس الا کہ خام
 کہ نامرود سے نیبا بد برد
 بستی چرا جاں سپار ہم زار
 کہ مشب نشاید دریں کا وقت
 بر آیم ما جملہ تیغ از نیام
 ہمہ یک دل از بہر غوغا شویم
 سراحد اول جنگ افکنیہ
 وزاں پس سلام سپہ تابش
 فرستیم بر جلالت و مانتا
 کہ ہمہ آنکہ عالم ملک را اسج
 بقصد شب تیر و غوغا کشید

ہمہ رفت شکر بیکیت و زور
 چو از شہر خود پنج فرسنگ رفت
 پس آگر سراں جملہ کی باشند
 گفتند ہر یک در گریک زبان
 یکے خوردین دورا سمعیل
 زہر خلاص خود و مرد ماں
 گفتند کس بدگماں بادشاہ
 ہمیشہ دم از کرد و ستاں زند
 چناں گشت در خون مردم ولیر
 یکے را بصورت یکے را بنام
 نہ در پیش این ازہ نے امیر
 کند خود بے خون غلتش مشط
 پہانہ ہند خون بر زید و دام
 یکے عیاہ پایہ دریں کار کرد
 چو سخی کشانیم در کار زار
 چناں را می شاں رو کو دادا زہر رفت
 چو شا و فلک سر بہ آرد زبا
 باول تیرہ چو یکجا شویم
 ہمہ تیغ برد سے دشمن ز نیم
 پس آنگہ بگریم قلاتش را
 بتریم سر ہا ازین سہ نو
 سپہ پس برانیم در دیو گیر
 چو از غوغا شا و فلک کشید

۹۲۰
 ۹۲۱
 ۹۲۲
 ۹۲۳
 ۹۲۴
 ۹۲۵
 ۹۲۶
 ۹۲۷
 ۹۲۸
 ۹۲۹
 ۹۳۰
 ۹۳۱
 ۹۳۲
 ۹۳۳
 ۹۳۴
 ۹۳۵
 ۹۳۶
 ۹۳۷
 ۹۳۸
 ۹۳۹
 ۹۴۰
 ۹۴۱
 ۹۴۲
 ۹۴۳
 ۹۴۴
 ۹۴۵
 ۹۴۶
 ۹۴۷
 ۹۴۸
 ۹۴۹
 ۹۵۰
 ۹۵۱
 ۹۵۲
 ۹۵۳
 ۹۵۴
 ۹۵۵
 ۹۵۶
 ۹۵۷
 ۹۵۸
 ۹۵۹
 ۹۶۰
 ۹۶۱
 ۹۶۲
 ۹۶۳
 ۹۶۴
 ۹۶۵
 ۹۶۶
 ۹۶۷
 ۹۶۸
 ۹۶۹
 ۹۷۰
 ۹۷۱
 ۹۷۲
 ۹۷۳
 ۹۷۴
 ۹۷۵
 ۹۷۶
 ۹۷۷
 ۹۷۸
 ۹۷۹
 ۹۸۰
 ۹۸۱
 ۹۸۲
 ۹۸۳
 ۹۸۴
 ۹۸۵
 ۹۸۶
 ۹۸۷
 ۹۸۸
 ۹۸۹
 ۹۹۰
 ۹۹۱
 ۹۹۲
 ۹۹۳
 ۹۹۴
 ۹۹۵
 ۹۹۶
 ۹۹۷
 ۹۹۸
 ۹۹۹
 ۱۰۰۰

بر سپان نشستند یک یک روی	کشیدند شمشیر کند اوراں	۹۵۱۳
بگرد سر ابرودہ پر چہیں شدند	گردی سوسے پور لاپیں شدند	۹۵۱۴
بر آمدیکے شوز از ازل ماجرا	سرخس را بگردند از تن جدا	۹۵۱۵
رداں بریکے اسپ بر پوار شد	ازاں شور قلاش بیدار شد	۹۵۱۶
ازاں باد بر خاکشس انزل شد	گرمے کہ بر قصد او تا خلتند	۹۵۱۷
بر آمد ز شکر یکے بر ستمیز	سرخس را بیدند از تیغ تیز	۹۵۱۸
گرد ہے کہ آہنگ او کرده بود	حسام آنکہ اندر سر ابرودہ بود	۹۵۱۹
سرخس را بر پند بے گفت و گو	ہما سجا گرفتند اورا فرد	۹۵۲۰
ز شکر در شست نو خا و شور	تن ہر شد چون سزاوار گور	۹۵۲۱
سوی شہر را ندند کند اوراں	بدیو ہر چو گردند سر بارواں	۹۵۲۲
زہر سوشنیدند فر خندہ قال	رسیدند در شہر وقت زواں	۹۵۲۳
سوسے دولت آباد را ندہ عجل	ہاں نور دین وہاں اسمعیل	۹۵۲۴
سوسے دیو کیر آندہ باتواں	نصیر چچی و صاحب رواں	۹۵۲۵
زویاں ہاں دم چو اور رفتہ بود	لک عالم اندم بگر خفتہ بود	۹۵۲۶
کہ بر خاست از ہر طرف رستیز	بگفتند اورا پچہ چسی بخیز	۹۵۲۷
بہر رسید کین رستیز از کجاست	چو بشتند از خواب غفلت بجا	۹۵۲۸
کہ گردی رواں باز آمد ز ماہ	بگفتند کاں لشکر بے گناہ	۹۵۲۹
کنوں بر تو آورد حملہ درست	سراں سپہ را ہما سجا بگشت	۹۵۳۰
پس از بہر پیکار عجلت نمود	ملک گفت در ہا بہ نیدند زود	۹۵۳۱
کہ بو دست القاب شاں ورد او	ہاں چند کہر کہو دسہ کرو او	۹۵۳۲
پیشش در خانہ جنگے و ہند	بزم و تازیں بر اسپاں تہند	۹۵۳۳
ہاں چند کہر کہو دسہ در دویہ	سپہ بر در خانہ چوں در رسید	۹۵۳۴
نشند تیغ کین بر کسے کارگر	دو چائے بچور و ندوشش در	۹۵۳۵

چو شب شد سپاسوی که بی براند
 بر روی کی فرج شد راه گیر
 همان شب با شک اندروں درخیزد
 گرفتند حصن برونی بروز
 شده جمله شهر از سپه پامال
 شده لبت صبح پرده کشفای
 همی شد بزیر دوزخ کار نزار
 در آورد کار مخالف به تنگ
 کجا برکشاید ز مردان کار
 در آن شب بانند در حیت وجو
 نیابد عدد پنج راه بر گریز
 سپه سر بسر باز خنجر کشید
 در گیسنه از هر طرف باز شد

دوران روز آن جنگ قایم بلند
 گرفتند بس که بی دیو گسیب
 چو عالم ملک ایچ راهی ندید
 نصیر و در حاجب کینه توز
 بقلمه حصار می شده کو تو ال
 در گروز کین چرخ لبت نامی
 در افتاد لشکر با شک و حصار
 در آن روز تا شب سپه کرد جنگ
 چو بود وقت بسته هر کار و بار
 گروهی بیالاکر دسے فرد
 که تا بر کشد آسمان شیخ تیز
 خوراز حصن فیروزه چون کشید
 همان رسم دوشینه آغاز شد

۹۵۳۸
 ۹۵۳۹
 ۹۵۴۰
 ۹۵۴۱
 ۹۵۴۲
 ۹۵۴۳
 ۹۵۴۴
 ۹۵۴۵
 ۹۵۴۶
 ۹۵۴۷
 ۹۵۴۸

فیروزی یافتن لشکر دیو گیر و جلوس ناصر الدین

در فتح بروی لشکر کشاد
 روان فتح شد قلعه دیو گیر
 که از روز بد بود شان گشته بحال
 پی برده ز پنجر آورده بود
 حصن ستاره محضر شدند
 شده نامزد سوی آن قوم زشت
 ظفر را پیش را با خنجر کشید

زمانه هم از اول با باداد
 چو عالم ملک زنده آمد اسپر
 پس آن رسم و گیسوی بدسگال
 همان شیخ زاده که در بند بود
 بروزی سختی که ابر شدند
 حسام نکه آن شیر طول برشت
 چو یک سر بجن ستاره رسید

۹۵۵۰
 ۹۵۵۱
 ۹۵۵۲
 ۹۵۵۳
 ۹۵۵۴
 ۹۵۵۵
 ۹۵۵۶
 ۹۵۵۷
 ۹۵۵۸

ہم از ہیبت تن چہین شد خشت	ستارہ چو پیر از ان قوم خشت	۹۵۵۶	۵۴۳۳
ایمانے بکسکد سول شد شکیب	دل افتاد آن قوم را از تریب	۹۵۵۷	۵۴۳۴
و گرنہ بیارم ہم بکنج فرود	ملک گفت گایند زود تر فرود	۹۵۵۸	۵۴۳۵
بجز بحر شاں بیج چارہ نبود	چو یک جو حلت دستارہ بود	۹۵۵۹	۵۴۳۶
بصد بحر ۱۰۰ زاری فرود آمدند	فرو رفت بخواری فرود آمدند	۹۵۶۰	۵۴۳۷
پس آوردند ۱۰۰ نجا بعین گزند	حسام الدین آن قوم را گرد بند	۹۵۶۱	۵۴۳۸
ہم آخر فرود را چو بکجا شستند	دوسر روز شاں بندی داشتند	۹۵۶۲	۵۴۳۹
کہ در خون شاں فرود فتوی جواب	بزاری سراں ایوں از صواب	۹۵۶۳	۵۴۴۰
ہم دشمن وین پیغام برند	ہمہ ساعیان سیاست گزند	۹۵۶۴	۵۴۴۱
کہ سر بادشاں کرد از تن جدا	بس آنکہ یافتند سیات را	۹۵۶۵	۵۴۴۲
بگنجینہ قلعہ ہمارے مانند	چو در گلشن ملک خاکے مانند	۹۵۶۶	۵۴۴۳
بسے تازی اسپان تازی فراد	بسے گنج بردست ایشان فتاد	۹۵۶۷	۵۴۴۴
ہمہ خوب مدایان ثابت سخن	بگردند آنکہ کے انجمن	۹۵۶۸	۵۴۴۵
کہ بسے شاہست ست ہر اتفاق	سراں جملہ گفتند یک اتفاق	۹۵۶۹	۵۴۴۶
نبے سر بود رونق لشکرے	نبے شہ بود ضبط ہر کشورے	۹۵۷۰	۵۴۴۷
یہ بندیم ما جملہ پیشکش کر	ہم از ما بگردیے مرد سر	۹۵۷۱	۵۴۴۸
طلب گایکت ہر دستل شدند	پس از مشورت جملہ یکدل شدند	۹۵۷۲	۵۴۴۹
کہ دہریم ۱۰۰ ہمدرا سمعیل	چہیں آمد از قرعہ شاں دلیل	۹۵۷۳	۵۴۵۰
ز گفتا نام ہر فرد ملک من	چو در گوشش کرد اسمعیل بن سخن	۹۵۷۴	۵۴۵۱
کہ جالبشش ہر حد این کشورت	حسن نام مرد کت او در خورست	۹۵۷۵	۵۴۵۲
بترتیب ۱۰۰ ہر ایک از دیو فرودت	بگری دیدگانہ قطع ادست	۹۵۷۶	۵۴۵۳
چراغ خوشن اندودہ چہین ست	بہر کارچوں نام خود اسن است	۹۵۷۷	۵۴۵۴
کہ شایان کورست او پختت و کلاہ	بخوایم اور ادریں کتت گاہ	۹۵۷۸	۵۴۵۵
ہمویہ دریں ملک فرمان روا	بکار کشش ہمہ جاں سپاریم ما	۹۵۷۹	۵۴۵۶
نگر و نہ نغیے دریں ما حبرا	سراں چوں کشیدند ازین بقدرہ	۹۵۸۰	۵۴۵۷

خردمند را این سخن در خور است	بگفتند کس بسایه فرخ ترست	۹۵۸۱
کہ دشمن قریب است و آن مرد دور	و سے زین سخن خلق بنو و صبور	۹۵۸۲
نہاوند بر فرق ادبے درنگ	پس آنکے کے پتر نا بیخ رنگ	۹۵۸۳
کہ بودست باہوش و ہنگ وادب	شد آن شاہ را ناصر الدین لقب	۹۵۸۴
مقرر شدہ خواب کسی جہاں	ہاں نور دین را زکار آہاں	۹۵۸۵
سپہ رازرہ پانزدہ ماہ سرداد	ہاں روز خسرو خزانہ کشاو	۹۵۸۶
سزاوار مرد سوشنلے تعین	بگرداں کہ اے خسرو دور ہیں	۹۵۸۷
نقیباں گر فتنہ بانگ آئے	چو آراستہ شد جنیں در گئے	۹۵۸۸
نثارشش بگردند سر با کلاہ	سراں حملہ گردند ما پوس شاہ	۹۵۸۹
ستاوند در راست و چپ با ادب	پس آنکادور پیش نشہ با طرب	۹۵۹۰
نزد ہیچ کس گام بر رانی خویش	تجاوز نہ کردہ کس از جای خویش	۹۵۹۱

رسیدن قاضی جلال و مبارک مفتی

در دولت آباد

فرستاد جنگ سوئی ماندیو	بجنگ چو آمد سران دو نیو	۹۵۹۲
خلاص دوسرے کسے آمد بسر	رسیدد چو پر ماندیو اے دوسر	۹۵۹۳
چو دیدند شد فوج شاہ پانمال	مبارک عدد بند و قاضی جلال	۹۵۹۴
بہ پیوستا بودند بر ماندیو	پس از گشتن بخت آن ہر دو نیو	۹۵۹۵
فرستاد سوئی خسرو گرم کیں	ہی خواست اے مان و پو لین	۹۵۹۶
دگر گوئے زور اسے دیو پلید	چو پر ماندیو اے دوسر بر رسید	۹۵۹۷
خدا کرد ازاں بند آزاد شاہ	فرستاد در دولت آباد شاہ	۹۵۹۸
بہدیبسی وادشاں اسپ و زر	چو بر ناصر الدین رسید اے دوسر	۹۵۹۹

کڑاں جانب آمد بفرخندہ فال	قدرخاں شد آنکہ خطاب جلال	۹۶۰۰
نجانی مشرت شد اندر دیار	مبارک ہم از حضرت شہریار	۹۶۰۱
کر بستہ ہر یک چو کار آگہاں	شب روز در کار شاہ جہاں	۹۶۰۲

عزیمت کردن نورالدین جانب گلبرگہ بالغ خاں

بشد سوے صنعا کیوں کینہ خواہ	ہماں نور دین از پس یک دو ماہ	۹۶۰۳
حسینی کہ بد پیشوا پر محفل	الغ خان و بہرام افغان یل	۹۶۰۴
موافق بر دگشتہ بی گاہ و گاہ	ابا نور دین آمدہ ہم سیاہ	۹۶۰۵
ولے نور دین صاحب ضبط بود	الغ خاں اگر چہ سرے می نمود	۹۶۰۶
یکے خار در جان کند ہر نشاند	سپہ را تختیں بگلبرگ راند	۹۶۰۷
بجوں خاک گلبرگہ آغشتہ بود	کہ کند ہر استلماں بسے کشتہ بود	۹۶۰۸
خراستے رواں کردہ بود آں لمیں	ہم از خون سسٹج زماں ہر موہن	۹۶۰۹
بزد سبیلی و خانمانش بر رفت	ہم آنخو بدیدم کہ آں چوں بخت	۹۶۱۰
منوروت شود خود و خام اینچنین	کسے کو چند با بنزرگان دین	۹۶۱۱
محمدر شد آں کہ ترے دین پلید	غرمن چوں بگلبرگہ شکر کشید	۹۶۱۲
بروں ایستادند از خیر کی	و گر پایے کے چند از چیرگی	۹۶۱۳
و گر جملہ در روز محترم شد ہند	بیک حملہ پامال لشکر شد ہند	۹۶۱۴
شد سے روز شاں شب بخت بگواں	و گر آمدند سے برونے بروں	۹۶۱۵
یکے نامہ نوشت در کلیاں	چو کند ہر از بیکار آمد بجاں	۹۶۱۶
کہ از دودہنی یافت نامش جلال	براں دوستائی تا خوش خصال	۹۶۱۷
دراں نامہ ناچاویں نوشت	ہماں کعتری دون حساب کشت	۹۶۱۸

کہ اینک سے ایجا اسیر آدم	۹۶۱۹
تو گر تخلص آن دیو آہر مہی	۹۶۲۰
زوزنیز آن شب من گرم بر لب	۹۶۲۱
چو خواندند آن نامہ سبیں جلال	۹۶۲۲
خبر شد بکشک کہ آن نابکار	۹۶۲۳
ہی مسدود آمد بر اہل حصار	

تظرف یافتن حسین ستمیہ بر جلال دوہنی

حین سہرا فر از دین روز جنگ	۹۶۲۴
رداں شد بفرمان سر لشکراں	۹۶۲۵
ہی رفت آن سرکش گرم کین	۹۶۲۶
بقصد عدو رخش میر اند کشت	۹۶۲۷
نشان سواران بیگانہ دید	۹۶۲۸
نگہ کرد کہ عدیل نامدار	۹۶۲۹
بدل گفت از ایجا من جنگ جو	۹۶۳۰
بروں آیم از جنس نام آوراں	۹۶۳۱
باغت اینی و مرگ سوی خصم اند	۹۶۳۲
مر نام باید کہ تن مرگ راست	۹۶۳۳
یکایک چو برفوج دشمن رسید	۹۶۳۴
بزد باہنگ برفوج دشمن بلند	۹۶۳۵
کجاست آن جلالی کہ سر لشکراں	۹۶۳۶
بپائے خود اندر بلا آمد ست	۹۶۳۷

یکے پلین مرد با ہوش و ہنگ
سبک را اند بر خصم فوج گراں
ز گرمی شدش خودی چکان بر جبین
چو از لشکر خود رفت سنگ رفت
زمانے عنان نگا در کشید
کے کم رسیدت جز وہ سوار
بتا ہم گراں پیش بد خواہ روی
چہ رود انہام لب لشکراں
ہماں بیت شہنامہ را باز خواند
بنام نگو کہ بمیرم رواست
ز زیر رکاب از دہا بر کشید
کہ لبے خون گرفتہ گروہے نژند
حلاکت سرکش را ہم از کنگر است
و گرنے باید کہ کجا آمد ست

کہ خواند جہاں قلع آہر منہم	من آن پلین شہر نہ افکنم	۹۶۳۸	
ز قلعہم جہاں شد پڑ از نام من	بتام حسینم بخلق من	۹۶۳۹	
رکاب و عنان را فراغوش کرد	جلال بن سخنا چو در گوش کرد	۹۶۴۰	
جدات شد زمانے زیاران خویش	ضرورت ز شرم سواران خویش	۹۶۴۱	
خوشید یوں اژدہا ہر زمان	چو دیدش بل پلین در زمان	۹۶۴۲	۴۳۸۴
دسانید خنجر سر خصم دوں	بزد جا یک آنکہ بران ہیوں	۹۶۴۳	
عدو طیرہ زان چیرہ دستی بماند	سہ ز غمی پرا ز شتم بر ہم بر اند	۹۶۴۴	
رواں شمشیر بصدور بریدہ سرکش	نہودے اگر خوشی در پیش	۹۶۴۵	
بیفکنند آنکہ عدو را بجناک	ہم از یاری و فضل یزدان پاک	۹۶۴۶	
سر خود پدیدند بر خاک پست	ازاں فوج قہرے کہ بد چہ دست	۹۶۴۷	
سر خویشش را بسردند باز	بعد حیلہ زان سرکش سر فراز	۹۶۴۸	
دوسہ گام شد پستک بے شتاب	ز میں داد بد خواہ را بہر خواب	۹۶۴۹	
یکے حملہ بر خصم دوں آورد	کراں قلب گشاں بروں آورد	۹۶۵۰	
گذشتند ازان قلب جانی دروغ	ہماں چہرہ و ستاں خردشاں بویغ	۹۶۵۱	
درایشاں قناد و ازیشاں گذشت	پہہا کش بعد چہرگی باز گشت	۹۶۵۲	
کہ بودند باصفدر روزگار	ہماں دہ سرا فراز و شمن شکار	۹۶۵۳	
ہمہ تیغ چوں پور دستاں زدند	یکایک بریں چہرہ و ستاں زدند	۹۶۵۴	
سہرکش ہم برید و دہل بودید	ازاں دہ یکے پردہ کی زن رسید	۹۶۵۵	
بزد چو رخ بر خاک از ادوج شاں	ہر بیت در افتاد و دروغ بشاں	۹۶۵۶	
گستہ عنان و شکستہ رکیب	ہمیرفت ہر یک فراز و نشیب	۹۶۵۷	
در آید ہزار و صد اندر فراز	ندیدم کبھرے کہ از دہ سوار	۹۶۵۸	
رواں اختر کش عالم افزود شد	پہہا کش چو زان جنگ فرود شد	۹۶۵۹	
نگردند قہدہ عدو در گریز	بدل گفت مرواں پس از شہر سوز	۹۶۶۰	

چہ باید زدن تیغ بر پشت مرد	چو رو تافت دشمن زدشت نبرد	۹۶۶۱
سوسے لشکر خویش و مساز گشت	باغت این دواز جنگ پہاڑ گشت	۹۶۶۲
سر روز در شب طبل شادی زدند	چو در لشکر آمد مر اس خوش شدند	۹۶۶۳
بغاغ دلی قصد اہل حصار	بروند آنکہ چو مردان کار	۹۶۶۴

رسیدن رکاب سعادت ظفر خاں و حصار گلبرگہ

کہ نامش شد از نیکو بی آشکار	ہاں مرد سہر قدوار دیار	۹۶۶۵
کہاں شاہ عالم گر ہے بگشت	چو بپسند از مر کس از سر گذشت	۹۶۶۶
گلے دیگر از باغ و دریاں شکفت	در اندیشہ با خود نہانی بگفت	۹۶۶۷
برایشاں بود مردم از رم جوے	گر ہے کہ از ظلم تا بند روے	۹۶۶۸
بگلبرگہ زینجا تختیں روم	ہاں بہ کہ من نیز مرد و شوم	۹۶۶۹
نیا بند و رایح کاے صواب	دگر رویش گفت کاہد رشتاب	۹۶۷۰
کہ چون مہرہ باید وریں بخت راند	مے یک دو در صین اندیشہ ماند	۹۶۷۱
کہاں در بزن خمیہ بیروں شباب	یک شب نمودند اور اچجاب	۹۶۷۲
کہن کوہ را در صدا از مشکوہ	روان برو مدد آل گرد	۹۶۷۳
شود آشکارت پس از چنڈ گاہ	دریں زیر ترست ز اقبال جاہ	۹۶۷۴
بدل گفت زیں مژدہ نعمت	چو بد بار با خوب اورا اثر	۹۶۷۵
دریں رہ صواب ست پاسے زدن	نیا پید گر گوڈر سلے زدن	۹۶۷۶
رداں اختر شمس سر بگردوں کشید	پس آنکہ سرا پیر وہ بیروں کشید	۹۶۷۷
نہ تھا کہ با سر کشان دلیر	بگلبرگہ آمد غر و نشاں چو شیر	۹۶۷۸
بتعلیم او جملہ بشتافتند	چو سر لشکراں این خبر یافتند	۹۶۷۹
تو گوے بہر قابے جاں رسید	چو بر شنگال آب حیواں رسید	۹۶۸۰

کہ رستم در آمد بماند راں	ہمہ پیدلاں آمدہ با تو اں	۹۶۸۱
بھصن اندروں ہر دل آنگوش	ز شاوی شدہ لشکرے در خودش	۹۶۸۲
چہ اصحاب بدر و چہ اہل سکر	شہنید ندچوں سرکشاں میں خبر	۹۶۸۳
نہادند دہسہا بسیاری گرمی	ز سرور شد دعوے سرور می	۹۶۸۴
باغلامیں آن سرکش کامراں	یکے آمد از بدر در کلیاں	۹۶۸۵
بنگلبرگ یکسر سپاہ کشید	یکے از سکر سوسے لشکر رسید	۹۶۸۶
گرود جہاننے در اں کارزار	بنے چوں سر سرور آرد بکار	۹۶۸۷
سشدہ اہل وز غم زدہ کو بکو	مخمس شد آن حصن ہر چہ اہل سو	۹۶۸۸
بزد اہل دزدور سپاہ سکر	یکے روز وقت نماز دگر	۹۶۸۹
سر ہر یک از غفلت انداختہ	چو فوج سکر بودنا ساختہ	۹۶۹۰
چو بشنید فوجا اہل حصار	ہماں مرد کاری دسر حد کار	۹۶۹۱
بر آورد از فوج بدخواہ گرد	یکایک در اں جو بگہ حملہ کرد	۹۶۹۲
رہانید اں رستم پہلین	ہماں پنجگان راز جنگ فتن	۹۶۹۳

رسیدن ظفر خاں بنا صرا دین فرستادون نیزہ

بابند ہا از روعزیمت ظفر خاں جا دولت آباد

کہ آمد من با سپاہے گراں	سوسے شہنیشہ سر لشکر اں	۹۶۹۴
چو گل در چین از نسیم سحر	شگفتہ دل شہ از اں خوش خبر	۹۶۹۵
ظنیایش یکے باز و نیزہ دگر	پس آنگہ یکے نیزہ بابندہ زہر	۹۶۹۶
پئے صفکش آمد ظفر خاں خطاب	فرستاد اں خسرو کامیاب	۹۶۹۷
سراسیمہ گشتند اہل حصار	چو بگذشت ازین قلعہ ماہر سے چارہ	۹۶۹۸

ہمہ غلبہا سر متعصاں نہاد	دوچار خنہ در حصن ایشان قتاد	۹۶۹۹
رہائے بجائے ہی خواستند	کہ از گہ امانے ہی خواستند	۹۷۰۰
کہ شہ کرد در حضرتش کو تو ال	یکے روز تا کہ شہاب جلال	۹۷۰۱
سرانید فرماں بسر شکر ال	رسید از در خسرو کامراں	۹۷۰۲
بفرمان آن شاہ صاحب سرید	پس از نام بزواں نبشہ و پیر	۹۷۰۳
شتاباں ہی آید آن خصم شوم	کہ جنبید لشکر دریں مرز و بوم	۹۷۰۴
دریں باب بر حکم فرماں روند	سراں بایداں سوشتاباں شوند	۹۷۰۵
کہ آرنڈ پیر امن آن حصار	یکے مرد با چند کاہل سوار	۹۷۰۶
ابا چیرہ دستمان ثابت رکاب	دگر جملہ آیند ایدر شتاب	۹۷۰۷
بہانہ گرفتند یعنی سراں	چو فرماں بخوائید سر لشکراں	۹۷۰۸
من آنگہ روم بردر شہ سردار	یکے گفت چوں فتح کرد حصار	۹۷۰۹
کنم ضبط وانگہ روم سوے شاہ	یکے گفت اقطار خود زیں سپاہ	۹۷۱۰
کہ کاسے بر آمد بہنگام کار	گجا آبخناں مرد در روزگار	۹۷۱۱
بے آفریں خواند بر جان مشاں	نظر خاں چو آگہ شد از شان مشاں	۹۷۱۲
گر چہ فلکدن بریدن رسن	بگفتا و فانیست اندرز من	۹۷۱۳
یکے مرد را کار فرما کنند	گر ہے در آیند و خوفا کنند	۹۷۱۴
چنین اندا بنا و این روزگار	نکردند گروش بہنگام کار	۹۷۱۵
و گرنے چو باشد اکونں نہاں	و فاکسیا گشت اندر جہاں	۹۷۱۶
یقین راہ آن کار حاصل شود	بہر کارا گریار یکدل شود	۹۷۱۷
بگرد از سیاست سرا سر زول	یکے مرد آفاق را از نسوں	۹۷۱۸
بگوشند گرد و فلک زیر گل	اگر خلق یک کشور از جان دول	۹۷۱۹
ہی گفت انگشت خایاں در لچ	ہی کرد از میو فسیاں در لچ	۹۷۲۰
بسے طعنہ زو بر حریفان خام	ظفر خاں دراں روز تا وقت شام	۹۷۲۱

دگر دوز شبدیز را راند لغت ۹۶۲۲
 چو بگشاید بودست اختر ز شاہ ۹۶۲۳

ذکر فتح شدن گلبرگہ

خلل شد چو گلبرگہ از قحط و جنگ ۹۶۲۴
 دوچار خنہ در حصن ایشان فتاد ۹۶۲۵
 کہ از کہ امانے ہی خواستند ۹۶۲۶
 ہم آخوشنیدم چو طاقت نہاند ۹۶۲۷
 چو دید اختر خوانیش را سرنگوں ۹۶۲۸
 گریزاں ہی رفت آں تابکار ۹۶۲۹
 ہماں مرد شیر افکن و پلین ۹۶۳۰
 شنیدم کہ پیش از ہمہ در رسید ۹۶۳۱
 نزد تیغ پر خشم گاہ قرار ۹۶۳۲
 یکے نفس کند ہر اسلاکت کبت ۹۶۳۳
 چو از فتح گلبرگہ شد چند روز ۹۶۳۴
 از رخاں سوے حضرت آورد در آ ۹۶۳۵
 بنگرگہ ماندہ ہماں نور دیں ۹۶۳۶
 ہی گرد ترتیب شہسود دید ۹۶۳۷

رسیدن خبر خروج لشکر دیوگیر سلطان محمد

بن تعلق شاہ و لشکر کشی کردن جاہ دیوگیر

چو آں شاہ دون پر خشم گیر ۹۶۳۸
 شنیدم چو آہر من آمد بچوشن ۹۶۳۹

خبر یافت از لشکر دیوگیر
 ز جو شنیدن آمد نفس و بزدلی

سمن جز بدستنام با کس نگفت	سہ روز و شب دین مہبت نخت	۹۶۳۰
چو مارے کے کہ گنجینہ بر باد داد	پہ سچید از شام تا با مداد	۹۶۳۱
زخوں ریختن توبہ کرد خام	بروز چہارم پے انتظارم	۹۶۳۲
چنیں گفت ہر دم بہ نردان پاک	جہیں سو بے بیار بہ تیرہ خاک	۹۶۳۳
ز سوز دل اندر گداز آمدم	کہ یارب زخوں ریز باز آمدم	۹۶۳۴
اگر بسکتی توبہ حسابم بسوز	تو ایں بار سخن مرادم فرود	۹۶۳۵
ہم از آفت دستہ انکھن	چو شد تائب از شہ بگوں ریختن	۹۶۳۶
سرا از تیر ویرانہ راہ برد	بتدبیر شکر کشی پے فشرود	۹۶۳۷
بدست آمدش لشکرے بر حسب	بشش ماہ از مکر و زرق و فریب	۹۶۳۸
مہندس در آورد پنجہ ہزار	مشنیدم بد فتر بردہ سوار	۹۶۳۹
بجہنید بر رسم کسند اوراں	پس از کشش بہ آں از ہادماں	۹۶۴۰
ندیدے بجز کوچ روزے گزیر	سپہ راند در جانب دیو گیر	۹۶۴۱
چو رہ بستہ بودند چارہ ندید	بکہتی الورہ چوں در رسید	۹۶۴۲
دوسہ روزی در خواب خروش ماند	بگشت آنکہ در ستار می پراند	۹۶۴۳
کہ آں سوزدے خیمہ و بارگاہ	کہ ایں سو نمودار کرھے سپاہ	۹۶۴۴

مصا کردن سلطان محمد بن تغلق شاہ

با سلطان ناصر الدین افغان

بندان پیلاں بہ ہندوستان	یکے روز فرمود تہا بیلباں	۹۶۵۵
بہر اسپ جالاک زیں افگنند	بہر پیل بر ستوانی گفتند	۹۶۵۶
گر گفتد ہر یک بجائے قراء	چو افواج اوسر بسر شد سوار	۹۶۵۷
نختیں بیار است قلب اجلح	در لشکر کشن چو بعد از صبارح	۹۶۵۸
رود فوج مقبول ہندو یسار	بگفت اندرون قلب با شد مند	۹۶۵۹

که در شام بیجا کند روز چاشت	هماں فوج نور و زور قلب و دشت	۹۶۶۰
کبکین کرده با چیره دستاں حمام	خود از میمتر پستک چند گام	۹۶۶۱
که شد نام هر یک بگمتی نشان	وگر سر فرزندان و گردن کشتاں	۹۶۶۲
فلک مانند از آن فوجها در شکفت	بفرمان شه هر یکے جاگر منت	۹۶۶۳
ستادند هر یک بفرمان شاه	هماں بهمت فوج گراں شد سپاه	۹۶۶۴
مگر هم بفرمان فرمان روا سے	بفرمود تا کس بخند ز جانے	۹۶۶۵
شده نام صرا لیدین صلابت پذیر	وزیں سوے در لشکر دیو گیر	۹۶۶۶
مرا در تعیین کرده در قلب گناه	خضر خاں که بود دست فرزند شاه	۹۶۶۷
شهنشہ تعیین کرد یاری و ہاں	برو خان تا تارو خان چہساں	۹۶۶۸
ہماں خان اسکند گرم خوں	ہماں خاتم خاں بقلب اندرون	۹۶۶۹
ہماں خان ہدیت زین و کیمہ خواہ	پس آنگاہ بر حکم فرمان شاہ	۹۶۷۰
ز وہ طبل سر کوب دشمن شدہ	ز لشکر مقدم چو قاروں شدہ	۹۶۷۱
بفرمود شہ تا خروشاں چو ایر	ہماں خاص حاجب بہاؤ ہنر بر	۹۶۷۲
کند اہل تقدیم را یاوری	رود در صفت او بیاری گری	۹۶۷۳
بفرمان شہ ہمدراں فوج رفت	تصیر تعلیمی فرس رساند لغت	۹۶۷۴
کہ بودند سر لشکر گوجرات	قدر خاں و خان مبارک صفات	۹۶۷۵
ایا پور بیخوبک شمس دین	سو سے میمنہ کرد شاں شہ تعیین	۹۶۷۶
سیرا سو سے میسرہ شد مدار	ظفر خاں ہماں مرد سر حد و ار	۹۶۷۷
گرفتہ تہ اختر او پستہا	حسام الدین آل خان نصرت سپاہ	۹۶۷۸
خروشاں ز پشتی صفدار بود	ہماں خان صفدر بر دیار بود	۹۶۷۹
بہ پیوستہ در میسرہ با سپاہ	حسام الدین آل پور آرام شاہ	۹۶۸۰
کبکین کردہ شہ با سوار کی ہزار	خود از قلب پستریک آلتج دا	۹۶۸۱
چو باد صبا بارغ مد اور صباح	بیار است لشکر ز قلب و جان	۹۶۸۲
بسے زخم زدو ایوج کاری بنود	ولیکن زیزداں چو یاری بنود	۹۶۸۳
ظفر باید از فضل حق خواستن	ظفر تا پید از لشکر آراستن	۹۶۸۴

زہ مہتمم زمیں گردو بر خاستہ	شده ہر دو لشکر آراستہ	۹۷۸۵
بشور بدہ ہر سرکش از مرد سو	دو لشکر سوار آمدہ رو برو	۹۷۸۶
دو لشکر شدہ بیکر گہینہ توز	دو پاس زیادت جو گزشت روز	۹۷۸۷
بگفتند کاسے شاہ سرشکراں	برفتند بر ناصر الدین سراں	۹۷۸۸
کہ دشمن زبون گیر و پس جلیہ ساز	توانی کہ شد خاطرت کج راز	۹۷۸۹
قدم پیشتر یک دو گامے ہند	سچہ را اگر شاہ فرماں دہد	۹۷۹۰
کہ مارا تکیہ دیکہ ایک زبوں	یکے حملہ آریم بر خصم دون	۹۷۹۱
کہ بر قلب دشمن بچنید زو و	شہنشاہ سراں را اشارت نمود	۹۷۹۲
بچنید ہر فوج چالاک و چست	مقدم جو در جنبش آمد تختت	۹۷۹۳
کہ در جنبش افتاد گا و برو	ظفر خاں سپہ راند از میرہ	۹۷۹۴
ہمی راند از خون بدخواہ سیل	خروشاں سو را سناں کر دہیل	۹۷۹۵
فتادہ بقلبش یکے رستخیز	شدہ خصم را میمنت در گریز	۹۷۹۶
چو در فوجش از تیغ خاں گرد ماست	چو پوست مقبول در دست بست	۹۷۹۷
بدست چپ خود عناں تاب شد	گریزاں تر از تیر بر تاب شد	۹۷۹۸
ظفر خاں چو شیرے پہ پلایاں رسید	بصد حیلہ در قلب لشکر خزید	۹۷۹۹
ز بنگاہ دشمن بر آورد گرد	ز پہلایاں چو گزشت اں شیر مرد	۹۸۰۰
بے خاری گشت در راہ سناں	ظفر خاں چو زوتاہ بنگاہ سناں	۹۸۰۱
بے اسپ گرفت از اں کارزار	سواراں بے گشت اں شہسوار	۹۸۰۲
سوسے لشکر خود عناں را کشید	چو باخویشتن ہم عنائی ندید	۹۸۰۳
سوسے خسرو خود عناں تافہ	بر اں فوج گویسش خاں تافہ	۹۸۰۴
بقلب آمد و دروغاے فشرود	چو بدخواہ دید انہ چہیں دست برد	۹۸۰۵
چو نوروز تاتار مقبول ہسم	شدہ جملہ یکجا سراں حشم	۹۸۰۶
بہ سپید لشکر بنا چارگی	یراندند بر قلب یکبارگی	۹۸۰۷
دو لشکر بکروہ یکے تیرہ جنگ	زماںے دریاں قلب گریے وزنگ	۹۸۰۸
بنصرت سوسے قلب خود در رسید	چو ایں چیرہ کی ناصر الدین بدید	۹۸۰۹

ہم آخر چو کم دید چون خدا سے	۹۸۱۰
کہ خونخوارے بدخواہ از حد گذشت	۹۸۱۱
بہ پیچید یکدم چو مردان کار	۹۸۱۲
شندیم پیادہ بسے جنگ داد	۹۸۱۳
رسانید بر سر کشش جنگ جو	۹۸۱۴
بہر دست نامی ز کردار تم کشش	۹۸۱۵
ملک را سپرد اسپاں نیکخواہ	۹۸۱۶
براہ و فنا، چو مردان گذشت	۹۸۱۷
فدا کردہ روز و فنا جان خویش	۹۸۱۸
کہ بازند جان در رہ مہتران	۹۸۱۹
چو آبے گذشت از لب جو بکار	۹۸۲۰
چو اندر لب رود افرا سیاب	۹۸۲۱
بے افشردہ آن خسرو شوم بے	۹۸۲۲
سختے فوج خودی خواسید باز	۹۸۲۳
برایشاں بجز حملہ چارہ ندید	۹۸۲۴
رداں فوج خصم از میاں بردید	۹۸۲۵
برانساں کہ برتے میان دو کوہ	۹۸۲۶
سپہ شد قومی دل چو رویش بدید	۹۸۲۷
ز توران سپاہی بد یگر طرف	۹۸۲۸
خوشاں و خوشاں چو ابر سیاہ	۹۸۲۹
کہ عبرہ کند از لب جو سبار	۹۸۳۰
مگر ماندہ گشتند جنگ آرداں	۹۸۳۱
جہاں سر بسگشتہ رتے بزنگ	۹۸۳۲
طلایہ زہر سوکے در حیت دجوی	۹۸۳۳
خوشش یتانی ز فرقد گذشت	۹۸۳۴
بے تمنا ز دوریاں جنگ جاے	۹۸۱۰
از آئینجا باہر سنگی باز گشت	۹۸۱۱
نصیر تعجبی در آں کارزار	۹۸۱۲
چو از تیر بدخواہ اسپش فتاد	۹۸۱۳
یکے بار کے بار کے دار او	۹۸۱۴
شندیم کہ آں بار کے دار خوش	۹۸۱۵
فرد آمد از اسپ در چو بگاہ	۹۸۱۶
خود از ستم افواج پامال گشت	۹۸۱۷
ز بہر خداوند احسان خویش	۹۸۱۸
چنین آید از با و نسا کہ ہر	۹۸۱۹
غرض ناصر الدین چو زراں کارزار	۹۸۲۰
عناں را بہ پیچید بر جو آب	۹۸۲۱
و گر سوکے جھون چو کاؤس کے	۹۸۲۲
ظفر خان صفدر پس از ترک و نماز	۹۸۲۳
بہ پیشش یکے فوج دشمن رسید	۹۸۲۴
یکے حملہ آورد و خبر کشید	۹۸۲۵
چو رہ یافت بگذشت با صد مشکوہ	۹۸۲۶
خودشاں سوکے لشکر خود رسید	۹۸۲۷
بیک سو ایرانیاں صفت بہ صفت	۹۸۲۸
ماندہ دریاں جو سے بہرود سیاہ	۹۸۲۹
نشد ہچکس راجہاں اختیار	۹۸۳۰
ملک گفت کہ جس سپاہی راں	۹۸۳۱
چو بہر شکر روم زو شاہ زنگ	۹۸۳۲
دو شکریکاند ند بر گرد جو سے	۹۸۳۳
جہاں مغیر از ہر سپاہی گشت	۹۸۳۴

۵۰۹- الف

۹۹۲۳ الف) دو شکر یک باره برخاستند
سچ را بهر سو بیار استند

بر آورد و گردوں کے تیغ تیز	چو شد لشکر انجم اندر گریز	۹۸۳۵
یکے لحاظ بر گشت گرد چشم	از آنسو سکاں از دہا بخود غم	۹۸۳۶
شدہ لشکرش ساخته صفت صفت	تعلیں کردہ فوج را ہر طرف	۹۸۳۷
نظر کرد و فوج خود تا گزیر	وزیں سوے آن خسرو دیو گیر	۹۸۳۸
شایب سہا شش عزیمت گزید	بجائے کہ صد بود وہ ہسم ندید	۹۸۳۹
کہ گردند بر خسرو خود جفا	غیب کرد زان لشکر بے وفا	۹۸۴۰
علمہا بنا موس بر پامی داشت	پس آنکہ دل خویش بر جامی داشت	۹۸۴۱
یکے دل و آن دگر کینہ توز	دو لشکر ستاوند تا نیم روز	۹۸۴۲
صفت پیل را شاہ دلی بر اند	ہم آنچو از روز پاسے بساند	۹۸۴۳
سواراں فتاوند در پاسے پیل	رمیدند اسپاں ز خوفار پیل	۹۸۴۴

توافقین سلطان ناصر الدین و حصار می شدن در قلعه دیوگیر

بشد طیر و سید یہ راہ گریز	شد دیوگیر از چنان رسمیز	۹۸۴۵
عناں را بہ پیچید سوے حصار	چو کم دیدہ خود را سر کار زاد	۹۸۴۶
ہماں فتنہ بر مومناں را دیافت	چو اقبال از ناصر الدین بتافت	۹۸۴۷
بیک رہ ازیں چار وہ در غرام	شدہ لشکر ناصر الدین تمام	۹۸۴۸
گر ہے دگر زندہ آمد اسیر	گر ہے خزیندہ در دیوگیر	۹۸۴۹
گر ہے دگر برد جاں از فرار	گر ہے شدہ کشتہ در کار زاد	۹۸۵۰
نہ از روز یک از زبونی برفت	ہماں روز حسن برونی برفت	۹۸۵۱
گر ہے بماند ہم در فسیل	بقلعه حصار می شدہ اسجیل	۹۸۵۲
ہم آخراں خواستند آن گزہ	چو دیدند بدخواہ را با شکوہ	۹۸۵۳
چو کوراں بچا ہے فرود آمدند	پس از چند گاہے فرود آمدند	۹۸۵۴

دور آمد بریں خسرو فہستہ فن	کے روز کے بدار اہمن	۹۸۹۳
دگر بلند گشت از شہ روزگار	بگفتا طغی فہستہ کو آٹھکار	۹۸۹۴
نہی ماند از تیغ ہر سو فرات	بتازد ہی کشور کو جرات	۹۸۹۵
مہات و دیگر فراموش کرد	شدہ طغی اس قصہ چوں گوش کرد	۹۸۹۶
بشواراد کردہ کنکاز وطن	فتادش مہن از دور پیراہن	۹۸۹۷
سلامت بر رفتند از نا کارزار	بدل گفت شیران اس فرغزار	۹۸۹۸
بیابند اسیران قلعہ بجات	اگر خود برانم سوے کو جرات	۹۸۹۹
مراورادہ بیستم یکے ہمسرے	فرستم اگر بر طغی لشکرے	۹۹۰۰
زاندیشہ آمد دلش در گداز	بے کرد اندیشہائے دراز	۹۹۰۱
کزاں راسے بد آمدش روز بد	ہم آخیر کے دست را ہی بزد	۹۹۰۲
بہر روز و ہر شب بود ہوشیار	بگفتا بگو ہر کہ کرد حصار	۹۹۰۳
نہانی بریزد ہر مرد خوئی	بدست آورد خلق را از نسوں	۹۹۰۴
چو از اخترش یافت اقبال روکے	پس آنگاہ آپ خسرو تند خوئی	۹۹۰۵
کہ تازہ کند رسم خونریز را	رواں کرد گلبرگہ سپر تیز را	۹۹۰۶
بجرات با لشکر و پیل راند	خود از دولت آباد تعمیر راند	۹۹۰۷

۵۲۹۱

ذکر اسیران قلعہ دیوگیر و ظلم جوہر و عزیمت سر تیز جانب گلگیر

زخون سلمان بے جوہر اند	چو در دولت آباد جوہر بماند	۹۹۰۸
سیاست ہی کر بے شر و شور	یکے را بکیلہ یکے را بزور	۹۹۰۹
برست آنگہ در سمت دریا گر بخت	چہ گویم چہ خونہا ۱۱۱۱ اور بخت	۹۹۱۰
بجست آنگہ شد سوی دریا بروں	عجب تر کہ از ہم طوفان خوئی	۹۹۱۱
رواں جو سے خون جاہی ہر آبگیر	شدہ خاک آں کشور از خوئی نمیر	۹۹۱۲

متنوزست درال خاک از خوں نثر	تو گریز جوئی دریاں بوم و بوم	۹۹۱۳
اینگے گرفتہ بگرو حصار	سپاہ بفرمان آں تابکار	۹۹۱۴
گئے کنکر شش راندریدہ نشان	حصار کے کہ از چشم مہر آسماں	۹۹۱۵
کہ تیغش سر از چرخ بالا کشید	یہ کہ تہا خدا آفرید	۹۹۱۶
در شش ہم نیا بدس از بیت و جو	ترا شہید از ہر طرف دور باد	۹۹۱۷
نہ از پنج رو دیدہ در دوسے رہے	کے کنکر شش راندریدہ ہے	۹۹۱۸
روانے از بجاک افتد از سر گلاہ	چو مردم کند سوسے اوجش نگاہ	۹۹۱۹
چو در تافتہ قلع از آفتاب	یکے خندتے زیر آں وزیر آب	۹۹۲۰
چو گردان لیراں بنا ز ندریاں	دیراں روز محضر شد از سر کشاں	۹۹۲۱
بالا اسیری دورتہ قصاص	نہ راہ گرز و نہ روستے خلاص	۹۹۲۲
چو آں قریاں در فتادہ بدام	حمد و ثنا جات ہر صبح دشنام	۹۹۲۳
ہمہ مال خود بر فقیراں دہیم	یکے نذر کردہ کہ گوارا ہیم	۹۹۲۴
کنم تو بہ از معصیت بگذرم	دگر گفتہ گرجاں سلامت برم	۹۹۲۵
فراموشش کردند آں نذر ہا	ہم آخو پوشش شد از آں دز ہا	۹۹۲۶
بنا ز ندرالی با یطمان گزین	اسیر آمد شاہ ایراں زمین	۹۹۲۷
ہماں خان تاتار روشن رداں	خضر خان سر پاک دغاں جہاں	۹۹۲۸
ہماں مرد ہیبت زن و کینہ ور	قدر خان دغاں مبارک سیر	۹۹۲۹
کہ بودست فرزند آں تاتار	ہماں خان سعید ابا ہمسردار	۹۹۳۰
کربستہ دایم با خلاص شاہ	بہاد الدین آں حاجب خاص شاہ	۹۹۳۱
دراں دز اسیر آمدہ یک بیک	نصیر قسلی و پور کجک	۹۹۳۲
سوئی راہ رستم لظرد امشہ	حمد دل باندریشہ بگما شہ	۹۹۳۳

۵۲۶

عطف نمودن خان اکرم ظفر خاں از
ویوگی جانب مہج

سوسے کشور خورشید شبنم عطف کرہ	ظفر خان یل چوں بروز نبرد	۹۹۳۴
بدنباں او کم زو دشمن کسے	پہ پیوستہ با او سواراں بے	۹۹۳۵
پس آنگاہ کو تباں مرواں کند	گرا زہرہ کو نیزہ گرداں کند	۹۹۳۶
پتاہش گرفتند سرشکاراں	ہمی رفت سالم چو کند آوراں	۹۹۳۷
زہر سو بردشکاراں فرزدوں رسید	پہ بیچارہ بر کرد چوں رسید	۹۹۳۸
گرفتہ نہ رایت خاں پشاہ	تخت آرد نور دین با سپاہ	۹۹۳۹
برایات آن خان فرخندہ فر	انخ خاں پہ پیوستہ روز و گر	۹۹۴۰
بہر روز و ہر شب سپہ می فرزد	سپہ سپہ را امیر اندر زد	۹۹۴۱
کہ خوانند نایک بستندی زباں	بلکہ پل ز مردان ہندوستان	۹۹۴۲
بنودست مگر ہرچہ اسپے بزمیں	بغفلت در افتاد بر نور دین	۹۹۴۳
کہ از بے ولی بود شکر ستوہ	تے چند را خستہ کرداں کردہ	۹۹۴۴
شدہ ہندو از ترک خستہ بے	ہم آخر چو بیدار شد ہر کسے	۹۹۴۵
سوسے ماسن خورشید شتا فتنہ	چو اں ہندواں دست کم یافتند	۹۹۴۶
رود ہر پے شاں خورد شاں چو ہر	بفرمود خاں تاسین ہنر برد	۹۹۴۷
سر ہندو از خستہ پانال کرد	حسین دلادر چو دنیال کرد	۹۹۴۸
سوی لشکر خویش دسیاز گشت	شب تیرہ بدزد و تر باز گشت	۹۹۴۹
ظفر خاں سوی ہرج آہنگ کرد	چو شد مہر فرشتس مرصع نور	۹۹۵۰
بیا سو دہ ہر کس ز سختی راہ	جاں روز در مہرچ آمد سپاہ	۹۹۵۱
شدہ بود سوبے ستلکہ روہں	پیاوسس مادر ہم از راہ خاں	۹۹۵۲
سرے را مگر غفلتہ داد روے	چو شد غیبت خاں فرزند خوے	۹۹۵۳
تلف کرد خود را از سستی رائے	جاں نور دین مرد عجلت کرے	۹۹۵۴
یکایک بز خویشتن را بہ تیغ	بجان خود اورا نیاید در تیغ	۹۹۵۵
پہ پوسست در روچو دولت ہشت	کسے کو در اقبال گردش نگشت	۹۹۵۶
بچہ افتد از سستی رائے خویش	کسے کو زند ہمیشہ بر پائے خویش	۹۹۵۷
بود اپنے نزدیکار آگہاں	تدارد کسے را غمش در جہاں	۹۹۵۸

نوروز نور دیں چونکہ آمد اسیر	۹۹۵۹
بمروج اندرون شور و غوغا فتاد	۹۹۶۰
چو بشتید خاں کرد افروں فرس	۹۹۶۱
در آمد فروشا ندان شور زود	۹۹۶۲
وزال ہیں ہماں خان روشن ضمیر	۹۹۶۳
بے شاہ دہلی برسیم شکیب	۹۹۶۴
چو برقاں بے حرز اقبال بود	۹۹۶۵
رواں کرد سیفش موسے دیو کسیر	
بے رخت کز عاجزاں نشد بسا و	
پس آنکہ بزود جانب مروج کوس	
بچے ہنید لاں دستگیری نمود	
ہمی بود آنجا سکونت پذیر	
فرستاد برقاں فنون و فریب	
فونے نشد کارگر برورد	

مژدہ یافتن ظفر خاں در خواب بہ تجدید و قصد سرتیز کردن

۵۹۳

کے روز خانزا بنما طر گذشت	۹۹۶۶
بدل گفت بہر عسناں تاب من	۹۹۶۷
و گرنے چو اور نہریت سشدم	۹۹۶۸
ہمہ روز با تویشش اندیشہ کرد	۹۹۶۹
چو شب گشت بر چہرہ روزگار	۹۹۷۰
ظفر خاں ز بعد نیایش گری	۹۹۷۱
بیابین عشرت پونہ ہا دسر	۹۹۷۲
کہ آں مژدہ کز خواب ز اوت ترا	۹۹۷۳
اگر اختر از ناصر الدین بتافت	۹۹۷۴
ہمی باشش ہوا را امید ز اور	۹۹۷۵
کزاں خواب خوش بر مقامی رہی	۹۹۷۶
چو خاں بار دیگر چہنیں مژدہ یافت	۹۹۷۷
سرتیز سپر رہمزا ہر بچا اند	۹۹۷۸
ہماں خواب کاؤل ویش بگشت	
مگر بود شیطانی ایس خواب من	
کزاں خواب خوش در عزیمت شدم	
ازاں خواب وزاں تاختن در نبرد	
کشید آسماں چادر زر نگار	
سوسے خواب گشت خواب اختر می	
بجوابش نمودند بار و گر	
مہر اور شیطانی آں خواب را	
کنوں نصرت و فتح سویت نشانت	
نظر داہر ہر روز در انتظار	
ازاں مژدہ روزے بکامی رہی	
بوقت سحر سوسے و اول مشانت	
خزانہ گشت اور دست بر فشانہ	

بغیر ذی آورد ہشتکر ہوں	دگر روز کا درو غور سر ہوں	۹۹۷۹
تختیں سوے ایکہ آورد لائے	شہناز کشور خود عزیمت گرائے	۹۹۸۰
کشیداً نگے خنجر انتقام	ہے یکدوسہ کرد آنجا مقام	۹۹۸۱
غلامدادال کار مسدود یواند	سہ را پے قصد سر تیز راند	۹۹۸۲
کہ نصرت کند خسلق معلوم را	تیت کرد خاص اندر لے خدا	۹۹۸۳
پو باہلی فریدوں ز جھاک شوم	رہا اندر سر تیز آل مرز بوم	۹۹۸۴
ظفر خان صفد پو کند آوراں	شتاباں ہی راند فوجے گراں	۹۹۸۵
بر دیار شد فوج دار سکر	نخت آمد اندر حصار سکر	۹۹۸۶
گروہے کہ بدور پشاہ حصار	گر ہے کہ دل بستہ بد پر قرار	۹۹۸۷
کر بستہ بر قصد سر تیز دوں	چو دیدند کا ظفر خاں ہوں	۹۹۸۸
خود خاں پے کار کرد آمدند	یہ نیروے خاں حملہ کرد آمدند	۹۹۸۹
پو پوستہ بروے سر ہر راں	چو اک خان سکندر دیر خاں	۹۹۹۰
کہ خواند حسینش دیار و دمن	ہٹاں مرد شیر افکن و پیلین	۹۹۹۱
ہر ایسے سہ چار آمد اندر شمار	چو در لشکر خاں ز مردان کار	۹۹۹۲
نہاتی برایشاں یکے قصہ راند	یکے روز خاں سر کشاں را یواند	۹۹۹۳
بظنر کہ ماندست روز حصار	کہ سر تیز یا لشکرے پیشار	۹۹۹۴
بد شواری آید بہ نیزہ ہر شش	گر آنجا بتا زیم بر لشکر شش	۹۹۹۵
دگر بشکیش حصار ہی شو و	چو دانیم کال تعمیر ہوں رود	۹۹۹۶
سوے دولت آباد عزم آدیم	ولیکن ز گلبرگہ گر بلڈریم	۹۹۹۷
چو آچہ پے شیر در مرغزاد	چو بناں ما آید آں نایکار	۹۹۹۸
بیاسے خود انستہ بدام بلا	ضرورت نہسد یا بکام بلا	۹۹۹۹
بیازیم بر لشکر شش ترکستان	رسد چون نزدیک گردیم باز	۱۰۰۰۰
پس آگہ سرش را بکال افکنیم	یک عہد افواج اوبت شکیم	۱۰۰۰۱
کزیند خدا از دم اژدہا	اگر خود نیاید بد تسہال ما	۱۰۰۰۲
بتا زیم بہ ہر دستہ نوب	سوے دولت آباد آدیم روے	۱۰۰۰۳

همه شکرش را برایشان نهادیم	۱۰۰۰۶۲
بگیریم هم گستره دیو بگیر	۱۰۰۰۶۱
وز آن پس کنیم از خلائق بجوم	۱۰۰۰۶۰
سران پول شنیدند این را از مغز	۱۰۰۰۵۹
بفرمانش یکسر نهساوند سر	۱۰۰۰۵۸
و اگر روز کوفت خورند نشانند	۱۰۰۰۵۷
همی رفت افواج با برگ و ساز	۱۰۰۰۵۶
پوشیدند سر تیزک کندم	۱۰۰۰۵۵
ز گلبرگ تجیل تو کوچ کرد	۱۰۰۰۵۴
پیران و ز را خستای دهم	
ز گفته را با نسیم خستای	
مخ آریم بر قصد کسر تیز شوم	
ز تقریر آن خان بسید از مغز	
بکشش پستند هر یک کمر	
سپه جانب دولت آباد راند	
همی کرد هر منسزله ترک و تاز	
که بگذشت لشکر ز حد یرم	
همی راند هر دم بجزم نبرد	

مصاف کردن ظفر خاں با سرتیپ

و فیروزی یافتن ظفر خاں

ظفر خاں بگوداوری چون رسید	۱۰۰۱۳۴
بفرمود کابل سپه سر بسر	۱۰۰۱۳۳
هر جا که کشتی ست یکجا کنند	۱۰۰۱۳۲
همی خواست تا بگذرد آب را	۱۰۰۱۳۱
بر آرد سوسه دولت آباد	۱۰۰۱۳۰
یکه مروجا سوسه آمد ز راه	۱۰۰۱۲۹
که سرتیپ لشکر پس سو براند	۱۰۰۱۲۸
پس بر کید آن دشمن گرم کین	۱۰۰۱۲۷
چو شنید خاں جنبش خشم و دل	۱۰۰۱۲۶
بفرمود تا آن مل پسیل تن	۱۰۰۱۲۵
بر اندیز ترک و بر نه کسانند	۱۰۰۱۲۴
پیران خان آن مل نامدار	۱۰۰۱۲۳
مشتابال چو در دامگیره رسید	۱۰۰۱۲۲
تو گوی که دستم بچشم رسیده	
ببینند مر جاده کوک	
هر جا سپاهت میا کنند	
بجیرت کشد چرخ دولاب را	
کشد کینه از چو هر بد کسر	
خبر باز خوشش گفته آن فیکخواه	
بر آهنگ بیکار مرکب چاند	
یقین است حکایت که گفته یقین	
گرفتند ز الهام ایزد ز بول	
حسین عدو بند و فیروزه فن	
بزرگوار بدخواه را کشتند	
سبک راند با بیت یاسی هزار	
بزرگ باسه بیگانه آنجا بدید	

مگر بود سرشکراں تا بحر	مبارک که شد بڑا تعریف او	۹-۲۶
برو نامزد کرد سید سوار	ہاں پیرہ سر تیزک تا بکار	۱۰-۲۷
مراورایکے لفظ فرصت نداد	چو پیش سین سرفراز راو	۳-۲۸
ہی کرد سہارستان پایمال	یکایک بزور بر صفت بدنگال	۱۰-۲۹
کہ دست از عنان بردور پاردم	مبارک چناں دست و پا کردم	۱۰-۳۰
بسے لشکرش ز غمہ آند اسیر	ہم آخر عنان تاب شد سوی پیر	۱۰-۳۱
چو شکست بدخواہ بسے دزنگ	عین من خلق و فیروز جنگ	۱۰-۳۲
گشتے اسیراں برابر براند	فرس سوے لشکر کہ خود جہاند	۱-۳۳
ظفر خاں ہاں قال فرخ گزید	چو با فتح و نصرت ہلشکر رسید	۱۰-۳۴
ز کہتی مہوہ مشتاہاں گذشت	پس آنکہ ز گودا درمی بازگشت	۱۰-۳۵
یکے مرد راوید کامد ز راہ	ہی راند خاں تند بر کینہ خواہ	۱۰-۳۶
کہ اخبار سر تیز ظالم بگوے	پیر سید ازاں مرد فرخندہ روی	۱۰-۳۷
کہ گزشت سر تیز یکسر ز پیر	چنین گفت اں مرد روشن خمیر	۱۰-۳۸
یکے کشکے کرد دستہ ہتن	بزاں سوے مہوہ ز فوج فتن	۱۰-۳۹
رہے بست خود را وقت فراہ	تراشید یکسولب جوہ ہار	۱۰-۴۰
ازاں راہ روتازہ روایں خبر	چو بشنید خاں ملا یک سیر	۱۰-۴۱
چو در سند ہتن با سعادت رسید	ز مہوہ سپہ راستا ترکشید	۳-۴۲
بر اندازیں پشت بدخواہ خویش	عدو را با تداخت آنکہ بہ پیش	۱۰-۴۳
تو گوئی کہ بیزن بار من رسید	چو در لشکرش دوز روشن رسید	۳-۴۴
کہ ہر سو در آیند لشکر کشاں	بفرموداں خان خسرو نشاں	۱۰-۴۵
ہاں خان اسکندر و قیر خاں	نخستیں مقدم شود با تو اں	۱۰-۴۶
صفت خصم را میرہ بشکند	ارغ خاں سوے میمنہ جا کند	۱۰-۴۷
کز دست در قلب مار وہی	مینش در آید بسیار می وہی	۱۰-۴۸
بود جانب میرہ صفت صفت	غلی لاجی و بارستے کو شرف	۱-۴۹
بسے افشارہ تا نہد پایہ تخت	بقلب اندیوں خود بی روی کبت	۳-۵۰

یکے گرد از سم اسپاں بنیاست	چو شد لشکرش از چپ و راست	۱۰۰۵۱
در و گم شده آسماں باز میں	خباہ کے رسیدہ پہ چون رخ بریں	۱۰۰۵۲
زاواز پسیلان روئینہ سم	ز پرواز مرخان زمینہ دم	۱۰۰۵۳
رسیدہ بگردوں ز صخرہ صدا	کشیدہ سیکے ابر اندر ہوا	۱۰۰۵۴
کنڈ روز بنگاہ طوفاں بکوں	سپاہے چو بحرے کہ بر خصم دویاں	۱۰۰۵۵
نہنگاں بہ پیکا پر بردہ فرد	بدیدہ بنے ناہنسیاں اندر و	۱۰۰۵۶
رخ فتح در آب شمشیر خاں	چہا ہی نمودہ در آسے رواں	۱۰۰۵۷
ز زہرا بل کشتہ تریاک جوے	دگر سوسے سر تیز منیاک خوے	۱۰۰۵۸
یکایک در آمد چو پسیلان مست	بدل گفت کہیں لشکر چیرہ دست	۱۰۰۵۹
نباید شود اخترم سر رنگوں	گرا ایم سن از کتکھر خود بردوں	۱۰۰۶۰
بہ رخ شش در معرکہ کم روم	ہماں بہ بکتھر حصار ی شوم	۱۰۰۶۱
بینزد شش کے شد سوز و گداز	چتاں خورد و ہشت کہ شیب فراز	۱۰۰۶۲
کہ دارند ہر یک اٹنگے نگاہ	ضرورت بگفتا باہل سپاہ	۱۰۰۶۳
و ہر جنگ ہر گس بکتھر دروں	کس از کتکھر خود نیاید بروں	۱۰۰۶۴
بستی زمین گیر شد کہینہ خواہ	ظفر خاں چو دید اندراں در بگاہ	۱۰۰۶۵
شود سوسے کتکھر خدمت گراہے	بقرمودگان فواج جنب زجاہے	۱۰۰۶۶
خرد شید و جو شید چون رعداں	بجنب با فواج خود ہر ہر ہر	۱۰۰۶۷
بر آہنگ پیکار مرکب جہاند	علی لاجی از میسرہ فوج راند	۱۰۰۶۸
بجز حملہ ستر تیز چارہ ندید	خردشاں چو نزدیک کتکھر رسید	۱۰۰۶۹
ازاں باد جنبید ہجو حساب	چو پر باداں حصن از نور آب	۱۰۰۷۰
بزد مینے در سپاہ سکر	چو افواج سر تیز شد ملکہر	۱۰۰۷۱
کزاں حوہ تا بندہ از حریت	ہی خواستند آن گردہ ضعیف	۱۰۰۷۲
بنام خدا حرز بر خود بخواند	ظفر خاں رقبہ سپہ رخ راند	۱۰۰۷۳
کہ لے سست پایاں متا بدیسر	بتندی بگفتا بنوع سکر	۱۰۰۷۴
ز دستم کے تاختن بسکر بد	زمانے تمام شاہ من بسکر بد	۱۰۰۷۵

۱۰۰۷۶	چو دل دادشاں پشتر اندر رخس	بیرا مین پشاپین عالی درفش
۱۰۰۷۷	یکے حملہ آورد آن سفیر تر	کہ عالم بہ تکلیفیں مستند سر سبر
۱۰۰۷۸	جہاں حملہ لڑاں حملہ شد درگماں	کہ صورتے و سید نداندر جہاں
۱۰۰۷۹	نورمن چونکہ خان مظفر ششم	دراں دشت چوں قازباں زوقم
۱۰۰۸۰	خردشاں بنزدیک کنگر رسید	صفتش چوں مہین ہا پشاپین پتہ بدید
۱۰۰۸۱	جہاں خان اسکندر و کیر خاں	چہیں سر فرازان و دیگر سراں
۱۰۰۸۲	قائد دور کستگر بہ سنگال	بگردند فوج عدد ہا سال
۱۰۰۸۳	بیک حملہ آں ہرسم شیر و غا	شکتہ قبولائے لاہور را
۱۰۰۸۴	علی جز غدی ہمدراں فوج بود	سہک با قبولانہریمت نمود
۱۰۰۸۵	علی و قبولانچو شد در فراہ	گریزاں شد از فوج یک یک سوار
۱۰۰۸۶	مظفر خاں بفرمودہ سرکشاں	کہ ہر سو وہ آہند تحفہ ہر کشاں
۱۰۰۸۷	چو خود را ندغاں پیشتہ چند گام	بکنگر در افتاد لشکر تمام
۱۰۰۸۸	چو ہر سو نگہ کرد خوں ریز را	ہنریمت بر افتاد سر تیز را
۱۰۰۸۹	فلے در ہنریمت مرا در اچہ سود	کہ اول رو خویشتن بستہ بود
۱۰۰۹۰	رسید شش ہنگہ یکے ز تخم تیر	شد از شنگی جانب اکہیر
۱۰۰۹۱	بعد حیلہ بگذشت از جو کجاہ	نقاد از فرس چوں نماندش قرار

عزیمت کردن لشکر سر تیز و کشتہ

شدن سر تیز

۱۰۰۹۲	یکے پارا اور بر سر شش می گذشت	چو پشپناختہ اور اسہک از کشتہ
۱۰۰۹۳	بدل گفت کہیں عالم ز شتہ مرد	بیسے کشور و شہر دیدہ اند کرد
۱۰۰۹۴	من اکنون سر شش گر بہر مرد است	کہ وقت جزا و محل سر است
۱۰۰۹۵	پس آئندہ پیشہ سر شش را برید	ہزارہ آفریں بردے از حق رسید

کہ چوں خفتہ یا پکشد یا سپاں	مباہر چنانہ سببش در جہاں	۱۰۰۹۶
کہ خفتہ شور یا برافتادگی	چنانہ ز می ہائیں آزادگی	۱۰۰۹۷
بیاد روز بر خانہ سرسختی رواں	خون چوں بسطیں با بریدیاں جہاں	۱۰۰۹۸
بر آوند بر نیزہ خون چکان	سرخس چوں دید خر موخساں	۱۰۰۹۹
وہل زن رواں شادمانہ گرفت	سرخس اجا بر نشاندہ گرفت	۱۰۱۰۰
شب و روز محدود بچوں ریز بود	قرآنکہ داماد سبب تیز بود	۱۰۱۰۱
سرخس ہم بریدند کند آوراں	گرفتند بیا ز غمہاں گراں	۱۰۱۰۲
بریدند تافستہ بینند کم	سرخسہ انگیر محمود ہم	۱۰۱۰۳
ز افغان بدہر یکا آمد اسیر	گرفتہ در زندہ شدہ سببگیر	۱۰۱۰۴
کہ بودند در قلعہ دین روز و شب	چو آن تاج قلعہ چ سیف عرب	۱۰۱۰۵
کہ بودند مقطع بہر مرز و بوم	بہرورد او کندراد او اور و شوم	۱۰۱۰۶
ہو بہر جواناں بعبین گزند	بفرمودغاں کیں گروہ نژند	۱۰۱۰۷
کس از سہد حقین کم سلامت گذشت	بے نسبتہ آن روز پامال گشت	۱۰۱۰۸
کے مست زخم و کس از غم خواب	سواراں گزیاں قتادہ در آب	۱۰۱۰۹
کز آ سیب بادے سپا ہند جاں	گوگوئی سواراں آیند شاں	۱۰۱۱۰
ز پامال افواج شد بے سپر	کے راکہ نقبہ پر آمد بہر	۱۰۱۱۱
بے خلق عاجزہ اماں یافتہ	اماں خواہ شد لشکر تافستہ	۱۰۱۱۲
بقربان آن تمان فرخندہ خوے	ملک تاج دین تہل فرزند دست بیجے	۱۰۱۱۳
بدہ گیری کہتی سپر راند	ز لشکر جاں نکلہ مرکب جہاند	۱۰۱۱۴
بیا سو آزاں تا شتی ہر کسے	سپاہے خلعت گرفتہ بے	۱۰۱۱۵
ازیں صد طویلہ وزاں صد قطار	بے اشتربخت و اسپ ستار	۱۰۱۱۶
بے زیر پختہ بے سیم خام	کنیزان ہندی و حبشی ظلام	۱۰۱۱۷
پہر خیزو چہ ویامہ شر و قصب	نہ بے جامہاں بہشتی سلب	۱۰۱۱۸
دو خرگروہ دو پلیر چوں آساں	ہزاراں کوہ صمد حید و سائیلان	۱۰۱۱۹
وزاں بچہ بچہ بر خاستہ	مرا سر بے کج آراستہ	۱۰۱۲۰

خو مانند اژدها سختی و در شکفت	چو یکسر سپاه نطق خلق گرفت	۱۰۱۲۲
پوشش گشت از تیز بے غار شد	چنان که ضرب تازه گزید شد	۱۰۱۲۳
فلک شد همه فلک بدخواه دود	بیتا و از سقوت فتنه مستویں	۱۰۱۲۴
ز تیزی کند سقوت خود را خواب	ستون که سر تیز باشد شتاب	۱۰۱۲۵
چنین یعنی طرفه کرد آشکار	غرض چونکه بازیگر روزگار	۱۰۱۲۶
گروے و گزارد دور هم شدند	گردے دریاں روز غم شدند	۱۰۱۲۷
کزین گوئی بس بازی آرد برون	چنان هست بازیگر پر فسون	۱۰۱۲۸
در آرد بفرمان او کس بود	یکے را در تاج ز دریں بس	۱۰۱۲۹
ز اسباب او خاتما پر کند	سحر دیگرے تاج کنگر کند	۱۰۱۳۰
پہر کس سپارد وے مستعار	جب یارہ دار و آل روزگار	۱۰۱۳۱
ہم آخورد باید بسوز و گداز	باقول سپارد بعد عز و ناز	۱۰۱۳۲
دگر ساعدے داد آرد بزمیاب	پس آنکہ اژدہ یارہ و لغریب	۱۰۱۳۳
ز عالم ستاند بد اور دہ	کہ از کہ بانصاف گرسند	۱۰۱۳۴
دریں جسلوہ کہ کم بہ بندے	بریں یارہ عاریت عا کئے	۱۰۱۳۵
بخوانم و لیغان ساغر پرست	مرا گر چنین یارہ آید بدست	۱۰۱۳۶
بگویم پوشد روز روزی نو	بصیغے کنم دست نسیگر گو	۱۰۱۳۷
بدست من آن عرق اندہ بیاد	بیاسا قیامایہ جان بیار	۱۰۱۳۸
بہر جرم کن پاک ایمان من	ز دور فلک وار بان جان من	۱۰۱۳۹

**عزیمت کردن ظفر خاں بعد فتح کنگر جانب
دو آباد و خلاص وادان اسیران قلعہ و فرار نمودن ہوا**

ظفر خاں چو ہر موسم منصور شد	بیش فتن جلد مقہور شد	۱۰۱۴۰
دوران روز دشب با تمامی سپاہ	بجنبید اژدہ فرخ آرد دگاہ	۱۰۱۴۱

فشا نازند پر سوز و حیف سوزی	دگر مہذ کر حصن نیسیلو فری	۱۰۱۲۱
سوسے بانہتر یک سوارہ برانہ	شب خاوری گرم مرکب چہا نڈ	۱۰۱۲۲
بر اسپان نشستند کند آوراں	تیرہ برآمد زور گاہ خاں	۱۰۱۲۳
بر غش سعادت ظفر خاں نشست	عنان جہاں از کیت ظلم بست	۱۰۱۲۴
برائند در جانب باختر	بفرمود تا آختر بودا ہر	۱۰۱۲۵
بیاید سوسے دولت آباد عزم	بیگے کس بگنجد پیش و عزم	۱۰۱۲۶
خبر یافت آن جو ہر دوں پناہ	ہی رفت نزل پنہلی سپاہ	۱۰۱۲۷
کہ آمد ظفر خاں مراد را خطاب	کہ سر نیز رکشت آن کا سیاب	۱۰۱۲۸
بر آئین شاہان ز دین کفش	کنول داد دولت آباد رخس	۱۰۱۲۹
تو گوی کہ سٹکے بگو ہر رسید	چو این قصہ در گوش جو ہر رسید	۱۰۱۳۰
کو آشتگی خانہ شد گور او	شکست آہنناں گوہر زور او	۱۰۱۳۱
ز بے سنگی این ہیں کہ جو ہر شکست	کڑاں سنگ پوستہ کوہر شکست	۱۰۱۳۲
صوابش کم رفت ادا فرار	زہر میلہ کا تلینت آن نابکار	۱۰۱۳۳
شد اندر گریز آن خس دوں تہاہ	چو بشنید نزدیک تر شد سپاہ	۱۰۱۳۴
گر بزد سران خبام ہند و غلام	بصددر صد در ارچہ گیر و مقام	۱۰۱۳۵
غلامی بجاں یافت اہل حصار	چو جوہر حناں داد در سمت دہار	۱۰۱۳۶
کہ بودست در قلعہ شیشی اسیر	جاں ناصر الدین روشن ضمیر	۱۰۱۳۷
بے شکر حضرت جیبگون	ہی آمدہ چوں کہ از دزد بدوں	۱۰۱۳۸
نہانی بدل گفت آن شہر بار	چو پرواخت از شکر پروردگار	۱۰۱۳۹
سران سپہ را براسے درست	کہ من گفتہ بودم ہم اندر سخت	۱۰۱۴۰
ہمو در غورست تاہو پاہاں ملک	کہ کس جو من نیست شایان ملک	۱۰۱۴۱
امانت ہم از دست آن کینہ خواہ	مرا بود بچیند ہمہ ہم گاہ	۱۰۱۴۲
ہاں بہ گمانت بدو بسپرم	چو صاحب امانت رسید بر سرم	۱۰۱۴۳
شوم عاقبت بستہ تمام او	دگر نے بہ کفران اگر ام او	۱۰۱۴۴
ز ہندو جو سہر کیشاں مر کشید	دیں وقت چوں ہزارا فرید	۱۰۱۴۵

۵۲۹۸

مرد و گزینوں سر پایش نم	۱۰۱۶۶
گر دی است اگر گفتن و دیهم نیز	۱۰۱۶۷
پن آنکه سراں را بر خود سوزاند	۱۰۱۶۸
مدین مشورت جملہ را منی شدند	۱۰۱۶۹
سیوم روز خان منظر چشم	۱۰۱۷۰
پیشکش آمدش ناصر الدین براه	۱۰۱۷۱
بیک دست چتر و بیک دست تیغ	۱۰۱۷۲
بگفتا کہ من چتر دار تو ام	۱۰۱۷۳
چو مردانہ بگزاردی حق تیغ	۱۰۱۷۴
چو پیشکش ہاں خان صاحب گرم	۱۰۱۷۵
گر پانہ گفتش کہ اسے نامور	۱۰۱۷۶
تو این چتر خود بر سر خود بدار	۱۰۱۷۷
کہ مرداں براه دنا خوش روند	۱۰۱۷۸
مرامیت مطلوب این تاج و تخت	۱۰۱۷۹
بداند جاں راشہ تازہ رو	۱۰۱۸۰
بیک تار مو دل نہ بندد کے	۱۰۱۸۱
چو این قصہ را ناصر الدین شنید	۱۰۱۸۲
بگفتا چو ایزد بدایت نطق	۱۰۱۸۳
مرا گر بسے روسے دیہم و تخت	۱۰۱۸۴
کنوں از من اچو رسم دیوبند	۱۰۱۸۵
توئی وارث ملک افراسیاب	۱۰۱۸۶
تو بر سر نہ این چتر بچوں گیاں	۱۰۱۸۷
وگر خود دریں کار نہ ہی رضا	۱۰۱۸۸
نہ شہر و ازین ملک بیرون بدم	۱۰۱۸۹
بنیاد و شمشیر یکدم زنیسم	۱۰۱۹۰
تعلیق ہاں تاج و تختش و ہم	
گرامی تر از جاں منظر تیغ چیز	
ہیں قصہ در سمع ایشان رساند	
ہمد بر سر ت با منی شدند	
بشہر اندر آمد سعادت بہرسم	
چو پیشکش دعا گفت شد سعادت	
ہی گفت اوصاف تان بوردین	
را نیسند ذوالفقار تو ام	
بجز بر سر ت چتر باشد وسیع	
نکرده بتغنیسم او ہیچ کم	
بہ بندم بناست من از جاں کر	
ولے تیغ بردست مرداں سپاہ	
بدد مانگی دستگیریت شوند	
گر یاری مشاہیر روز بخت	
کہ داشت مرداں کم از تار مو	
بجز جگ چنے و بیدل نھے	
دراں کارغاں را بانکار وید	
سرت در تہ چتر سفالیستہ تر	
نکستہ زمین روز پیکار بخت	
بعصہ لطف این یک سخن را پسند	
منم تیغ زین مرد ثابت رکاب	
بسستم بدو خنجر خون فشان	
پلاسے پیشم بدزم تبا	
ز چتر روز خنجر بسدایم شوم	
گر خستہ را سر شاک افکنیم	

دگر نقش بندیم اوراق را	۱۰۱۹۱
خدا را بہر لطف مسکرو یاد	۱۰۱۹۲
ہاں میخ از بہر خود مایہ کرد	۱۰۱۹۳
بعد غمی سپین سبغہ ایستاد	۱۰۱۹۴
سپارد فلک یک زمان را کلید	۱۰۱۹۵
نایان بد از عیض اصل بشر	۱۰۱۹۶
جہاں تازہ شد باور عمت و زید	۱۰۱۹۷
غم دور مانی فراموش کنیم	۱۰۱۹۸

جلوس سلطان علاء الدین والد دنیا ابوالمنظف

بہمن شاہ السلطان اتید ملکہ و سلطانہ

زیادت دگر پہل رفت ہشت	۱۰۱۹۹
جہاں گشتہ فوتم ز فضل بہار	۱۰۲۰۰
نہم ساعت از روز آدینہ بود	۱۰۲۰۱
بفرمان داد دار دور ان فروز	۱۰۲۰۲
سراں را در ان بارگہ خواستند	۱۰۲۰۳
زمین را سرا سر چہ از مایہ کرد	۱۰۲۰۴
یکے شاہ دین پروردوں شکار	۱۰۲۰۵
چوسور می سر سرور اساتباں	۱۰۲۰۶
علاوین لقب آمد از سپہر	۱۰۲۰۷
شدہ کنیتش بو المنظف دام	۱۰۲۰۸
شدہ عالم پیرانہ سر جواں	۱۰۲۰۹
کر بستہ در حضرت شہر پار	۱۰۲۱۰
زمانی چون ہندو پل گذشت	۱۰۱۹۹
گذشت از ریح دوم لبست و چہار	۱۰۲۰۰
دراں روز گشتہ قرآن سورہ	۱۰۲۰۱
دراں ساعت خوب و فرخندہ روز	۱۰۲۰۲
یکے تخت زین بیا راستند	۱۰۲۰۳
چہ تختی کہ افلاک را سایہ کرد	۱۰۲۰۴
بر آمد میاں تخت گویہ نگار	۱۰۲۰۵
یکے چتر لعل اندراں گلستاں	۱۰۲۰۶
براں شاہ میمون و فرخندہ چہر	۱۰۲۰۷
بسیرت فریدون و بہمن بنام	۱۰۲۰۸
سقا و چپ دست او طراں	۱۰۲۰۹
پہر و کواکب پئے اختار	۱۰۲۱۰

بیکتن مدار زمین در زمان است	محمد که فرزند شاه جهان است	۱۰۲۲۱
نظر تماشای خودم خلیل و سپاه	خطاب قدیم خودش داد شاه	۱۰۲۲۲
بیاید است اقبال پیش سر پر	یکے چار باشش ز خرد و حریر	۱۰۲۲۳
که نوبت است از دیدم عین دین	محمد جان سر فرزند بگریزین	۱۰۲۲۴
شده ضابطه خواجگی جهان	برای چار باشش جو کار آگهان	۱۰۲۲۵
شده بار یک انجمن بارگاه	جان خان اسکندریں پناه	۱۰۲۲۶
خبر داده از سالیم بے غمی	بر آورد بانگے بصد خرمی	۱۰۲۲۷
عمر تایش تا سر انجام شد	وکیل و در شاه بهرام شد	۱۰۲۲۸
که تھو سبده نام آن شیر کشت	سیر خان آن صفدر چیره دست	۱۰۲۲۹
بے تیغ راندند در کارزار	ہر بران دیگر کہ باشہ پاد	۱۰۲۳۰
تیس کرد شہ ہر یکے را خطاب	بادشاہ کامل برائے صواب	۱۰۲۳۱
بفرمان شہ گشت تائب و زیر	عساکر دول ایچی دل پذیر	۱۰۲۳۲
حماد ممالک شد از حکم شاه	ملک ہندو آن ترک صاحب سپاہ	۱۰۲۳۳
کہ شیراں گت در روز پیکار رسید	خندہ قطب ملک اس شہ پور زید	۱۰۲۳۴ ۱۵۳۰
کریم انجمن و صحیح النسب	رضی الدین آن سید با ادب	۱۰۲۳۵
گرفت آسماں از در کشش قنار	شده فتح ملک جهان افتخار	۱۰۲۳۶
کہ شمس رشقیش خواند دیار	شده حاجب فاضل آن درکار	۱۰۲۳۷
شد از حکم شہ تائب بار یک	ملک شادی آن سپہوار بزرگ	۱۰۲۳۸
زہمت و نہ و چار صفتش گذشت	حسین سرافراز گر شایب گشت	۱۰۲۳۹
کرد شد قومی قلب شاہ سر	قریبک ہو شد سوسے میر	۱۰۲۴۰
سوسے میر نہ شد قریبک تیس	جان پور بنوین شمس دین	۱۰۲۴۱
سر گلکش از تیر گردوں گذشت	شرف پاری عمدة الملک گشت	۱۰۲۴۲
کہ شد خبر شمس دستگیر پیش	شد الیاس سرکش تلمیذ پیش	۱۰۲۴۳
یکے میمنہ الی و گد سیر	دونایب قریبک شدہ یکسر	۱۰۲۴۴
علا دین از میمنہ کام یافت	ملک میر از میر نام یافت	۱۰۲۴۵

۱۰۲۳۹	شده تاج ملک شد آن تاج دین	کہ ذہنش نہیںست و درایش میں
۱۰۲۳۸	جان بزم دین کا تاج ازلہ و بار	نصیر ممالک شد آن نامدار
۱۰۲۳۷	نصیر تلمیذی ز فیروز سے بخت	شده محمد ملک و نگہبان تخت
۱۰۲۳۶	حسین ابن قوراں کریم امیں	شده خازن شاہ و روی زمین
۱۰۲۳۵	محمد پور قدر خان بالیقین	شده اژدہ ملک کز راستیں
۱۰۲۳۴	جان پور خان مبارک قدم	شده شمع پیل شاہ مجسم
۱۰۲۳۳	بدو کوہ پر وزیر خسرو خطاب	کہ طفلی ست و اوقت تراز مشغ و شباب
۱۰۲۳۲	ابو طالب آن مرد فرخنده نو	شده سرد و اندازے گفت و گو
۱۰۲۳۱	ملک شادی ملک پور فقیر عطا	خریدہ کش شاہ شہبے خطا
۱۰۲۳۰	دو جاندار خاص سلفہ کنج باش	گرفتند در راست وہب دور باش
۱۰۲۲۹	یکے احمد عرب شیر خرمیں	دوم پور و ہمشیر مل تاج دین
۱۰۲۲۸	سرافراز بہرام صاحب سپاہ	شده نایب عارض جیش شاہ
۱۰۲۲۷	ملک چچو آن شاہ رائیگ خواہ	شده سید جملہ تجاب شاہ
۱۰۲۲۶	شده حاجب قصہ قاضی بہا	کہ ڈر سخن راستنا سدا بہا
۱۰۲۲۵	مہشداں رجب شمعہ بارگاہ	خضر تائبش گشتہ از لطف شاہ
۱۰۲۲۴	یل چیرہ قمت از فیروز جنگ	شده آفریک میسرہ بید رنگ
۱۰۲۲۳	خلد آمدہ شد آفریک میسنہ	کہ صد فوج را بسفند یک تنہ
۱۰۲۲۲	جان و فرزند محمود و سلیم	شده شمعہ خوان شاہ کریم
۱۰۲۲۱	شہاب گوہر پال مرد امیں	سمر ابدار اں ہو شد تعین
۱۰۲۲۰	شد اں نصیر مالور بزم حشم	کہ از بیم او نصیر ز شد و ڈم
۱۰۲۱۹	علی شاہ یل گشتہ سر پرودہ دار	و گر شد تعین جملہ اصحاب با
۱۰۲۱۸	گرفتہ باندا زہ قدر خویش	مقام ہر آزادہ مد صدر خویش
۱۰۲۱۷	و گر جملہ خانان محمد قدیم	بماندہ باللقاب خود مستقیم
۱۰۲۱۶	نشا ندہ ہر یک بمسوم نشاد	فراد اں گہر بوسہ شہسوار
۱۰۲۱۵	نستاد تلامذہ ہر یک بنیروز سے بخت	باندا زہ قدر خود پیش تخت

یہ فریبک آں غمخوار دور ہیں	ہمہ دست بستہ کشادہ حسین	۱۰۲۳۱
کہ بستند وہ کار خسرو میاں	چراغِ خلاص شاہ وید شاہ چہاں	۱۰۲۳۲
بہمنزودہ درخیزل ہر یک سپاہ	ہر یک یکے کشورے وادشاہ	۱۰۲۳۳
یہ رفتہ ہر یک دورہ اقطار خویش	یفرمان آں خسرو سادہ پیش	۱۰۲۳۴
کہ شد دور خود خواہ بگسی جان	ہاں مردومت از کارا کہاں	۱۰۲۳۵
بگلبرگ از مربع راندہ مستم	یفرمان آں آفتاب مجسم	۱۰۲۳۶
سوسے گوہر بد گشتہ رویاں	ہاں خان اسکندر و قیرخان	۱۰۲۳۷
بے خون اہل تہ و نشاند	حسین دلاور بکہندار راند	۱۰۲۳۸
سوسے مہندی گشتہ کربانیں	ہاں لقب ملک شہراستین	۱۰۲۳۹
سپہ باندہ از مرگ خود بے خبر	ہاں خاص صفدر بہت سکر	۱۰۲۴۰
چو زناں چہلکہ زہل کاہ شگفت	شنیدم کہ در قلعہ عہدے کہ بیت	۱۰۲۴۱
ہم آخر قفا کے زما آم خورد	ولی نعمتاں رافراہوشش کرد	۱۰۲۴۲
سر سٹس را ادب ہم ز عمر شیر بہ	کے کراوات شاہ نشد منبہ	۱۰۲۴۳

۱۰۲۳۱

متفکر شدن خداوند عالم انبے وفائی سران سپاہ و قومی دل شدن از مرز و خواب

شہنشاہ در دولت آباد ماند	چو شکر ہمہ در اقا لیم راند	۱۰۲۴۴
کہ کم شد ز کتی و فساد اور مرد	یکے روز شہ با خود اندیشہ کرد	۱۰۲۴۵
کے مر کے ما نیبا یہ بکار	دگر نے چرا اندریں روزگار	۱۰۲۴۶
نگیر نہ تاسے چہ در نعمت دور	ہمہ جاں سپار نہ اندر حضور	۱۰۲۴۷
بکر و مے گم کہ بستہ تاج و تہ	من ایدر بہاندم پونیرے بخت	۱۰۲۴۸
بماند کہ مستغزل اقطار خویش	سراں باہوشی و اکتاب خویش	۱۰۲۴۹
من ایمن نشستہ بہ نیرے دیں	چپ و راست من و شماں دریں	۱۰۲۵۰

۱۰۲۸۱	دران روز تا شام شاہ و جہاں	از یہاں ہی گفت با خود نہاں
۱۰۲۸۲	سب با مگر کہ اس مہانی صبح خند	مے نعل و در جام مینا فلکند
۱۰۲۸۳	ملک با تیان طبیعت نواز	بخلوت چو نور شہید شد بزم ساز
۱۰۲۸۴	پس از غمی شد بغیر و ز سخت	بخواب خوش آن شاہ بیدار منت
۱۰۲۸۵	سعادت بیایش گرفتہ بجای	ببالین ادبخت شد پاسبان
۱۰۲۸۶	بخواب خوشش آن شاہ ہشیار بود	ولے بر سر شیش بخت بیدار بود
۱۰۲۸۷	بخواب اندرون دید خود اسرار	بر عشق مراد آن کشہ کامگار
۱۰۲۸۸	ذکوہ و مدح سداونہ سنگ لاش	ہی کرد جو لال با یوان دکاخ
۱۰۲۸۹	ہی تاخت آن بخش را بر مراد	ہی را اند گرم آتشی را چو باد
۱۰۲۹۰	یکے شیر گوئی کہ در پیش شاہ	پدید آمد از جانب صید گاہ
۱۰۲۹۱	چو ستم را دید آن ملک گرم کیں	بغریب و دم را بزد بر زمین
۱۰۲۹۲	بسوس جہاںگیر شہزادہ شکار	یکے حملہ آورد کستارخ وار
۱۰۲۹۳	شہ شیر دل در کساں دست برد	کہ بناید شش بیگیاں دست برد
۱۰۲۹۴	یکے ماہ روسے دراں کار و بار	میان شہ و شیر شد آشکار
۱۰۲۹۵	بتعظیم شہ بزمیں سر نہاد	بدست شہ اندر یکے تیغ داو
۱۰۲۹۶	شہ از روسے شد تیغ و بوشیر راند	دو کرد از سیاں طرفہ شمشیر راند
۱۰۲۹۷	بغیر بود پس شاہ فرود مند	جد اگر دآن شیر را بند بند
۱۰۲۹۸	پس آنکہ یگانہ عضو ہر کشورے	فرستاد از بہر ہر صغدرے
۱۰۲۹۹	دراں خواب از شاہ گیتی پناہ	گرفتند قوت مطیمان شاہ
۱۰۳۰۰	یکے یافت بر پنج شہ شیر دست	ایزاں زور بازوسے شیراں شکست
۱۰۳۰۱	یکے سینہ دکن و گرنیشت یافت	ایزاں سینہ و پشت شیراں شکست
۱۰۳۰۲	یکے کام و دیگر زباں یافت	یکے راں و گرنیشت یافت
۱۰۳۰۳	یکے را نصیب آمدہ گوشش شیر	بہا پیدا زان گوشش شیراں دلیر
۱۰۳۰۴	چو سید ارشد قسرو کا میاب	کشاد از دل خویش بقبیر خواب
۱۰۳۰۵	بگفت آنکہ بودم با کسے چو بند	مرادم رود ابلق روز گار

بر آنگہ سوے گلہ اندوم فرس	۱۰۳۰۶
ہاں حملہ کز شیر بے باک و ہم	۱۰۳۰۷
وزاں شیر ہر عفو کاں رازہ پیش	۱۰۳۰۸
یقین ملک دشمن بدست آورم	۱۰۳۰۹
چنین خواب خوش دید شاہ جہاں	۱۰۳۱۰
ہم آخو بتا مید فضل الہ	۱۰۳۱۱

عزیمت عماد الملک و مبارک خاں در حد و داب تاومی ویرانداختن تہاہاے دشمن

ازاں مرزہ کز خواب داوش خدایے	۱۰۳۱۲
بفرمود تا سرک شان سپاہ	۱۰۳۱۳
ز کہتی ساکون چوں بگذرند	۱۰۳۱۴
عماد ممالک بفرمان شاہ	۱۰۳۱۵
ہی تاخت تا حد تاومی چشم	۱۰۳۱۶
خمتیں سپہ راندور و انگری	۱۰۳۱۷
ز وہ کسنگر و انگری رزمی	۱۰۳۱۸
وزاں ہیں سپہ راندور و چچوال	۱۰۳۱۹
بے پروا خام تراں وز کشید	۱۰۳۲۰
دوسہ بار تا آب تاومی تاخت	۱۰۳۲۱

عزیمت کردن ارکان دولت و راجت طاعات خویشترن و فتح آں گوید

بفرمان شہر اندور کوٹ گیر	چو گر شاسب شیر افکن از دیو گیر	۱۰۳۲۲
سختا ہاں ہی رفت ہر صبح و شام	ز رہ جامہ د خود را کردہ جام	۱۰۳۲۳
ہی راند لشکر بفرمے دست	کر بستہ بر عزم پیکار پست	۱۰۳۲۴
در آید چو شیراں دریاں مرغزار	و دریاں پیش کان صحت کش دیوں فکد	۱۰۳۲۵
بالراج فستہ سر یار بود	یکے فوج مسلم بہنندار بود	۱۰۳۲۶
یکایک گرفتند آن دگر زور	کے روز کردند انہو فساد شور	۱۰۳۲۷
پیادہ بروں شد زوزنیم شب	بیرگشت الراج رازاں شنب	۱۰۳۲۸
نمودند قصہ بگر شاسب باز	چو کردند ترکان چنیں ترکان ز	۱۰۳۲۹
بے آفریں کرد بر حال شاں	چو گر شاسب کشد از حال شاں	۱۰۳۳۰
چو بشنید قومے کہ انکار کرد	پس آنگاہ آہنگ کہندار کرد	۱۰۳۳۱
مطیعانہ گشتند خدمت پذیر	بیاپوسس آن سرکش قلعہ گیر	۱۰۳۳۲
شدہ شاہ دونگر یوں دنا گیر	از این پس بیاد سوسے کو تگیر	۱۰۳۳۳
بے خار و مجلس خازہ ماند	گرچہ زمیند و دریاں بارہ ماند	۱۰۳۳۴
ور آوردہ بر ہندواں کار تنگ	بروں سو گر شاسب فیروز جنگ	۱۰۳۳۵
ہمہ آئیں جنگ و پولاد پوش	یکے فوج بااد بوشش و خودش	۱۰۳۳۶
کہ حملہ چون گوہ آہن جہاں	ز سر تا قدم زیر آہن نہیاں	۱۰۳۳۷
در مرگ و رفتہ کیشاں کشاد	خدیجے کہ از مشقت ایشان کشاد	۱۰۳۳۸
ز پیکان سر موسے بشگانہ	چو شیراں ہمہ پرورشس یافتہ	۱۰۳۳۹
کس از کنگرہ کم بر آوردہ سر	چو از تیر شاں دیدہ ہندو خطر	۱۰۳۴۰
گرچہ بجای خواستہ زیر نہار	ہم آغوش شنیدم کز اہل حصار	۱۰۳۴۱
براں بارہ بر رفت یکسر سپاہ	حسبہ را دریاں بارہ دادند راہ	۱۰۳۴۲
بعد حیلہ زان تاختن برد جاں	جاں کشاد و ز تگیر چو آشفنگاں	۱۰۳۴۳
اللہ فرماں کرد و در دیو گیر	چو در ضبط گر شاسب شد کو تگیر	۱۰۳۴۴
و زان فتح مر شاہ را مغزودہ داد	یکے نامہ نوشت بر شاہ پیاد	۱۰۳۴۵
بے شکر مرا زید پاک گفت	دل شاہ از ان شدہ چون گل گفت	۱۰۳۴۶

۱۰۳۲۵ بشپہر اندرون مشاد پانہ زونہ ہمہ شہریاں شاڈمانہ مشدند

عزیمت قطب الملک و رسید آباد

عرف بہندری

۱۰۳۲۸	پس آنگاہ آن قطب ارکان ملک	کز وہست اثبات بیان ملک
۱۰۳۲۹	بقرمان شہر انداں شہسوار	یکے فوج باو زمردان کار
۱۰۳۳۰	ہمی راندواڑ ہم آل کڑ کھ	بہر دشت شیراں نہادندزہ
۱۰۳۳۱	چاند مرمر آمد آن سر فراز	ہمی کڑور ہر طرف ترکت تازہ
۱۰۳۳۲	مرم را گرفت واکل کوت ہم	براندائے در بہندری چشم
۱۰۳۳۳	چو شد در بہندری اساتہ نہاد	بہر مفسدے گوشمالی بداد
۱۰۳۳۴	ہراں مرزبانے کہ باو چنید	بعزم عدم رخت پیروں کشید
۱۰۳۳۵	کے کو ملیعانہ آید بہ پیش	اہل یکتا با جملہ اقطاع خویش
۱۰۳۳۶	یکے را باہن یکے را بزر	ہمی کڑو ضبط سراں سر بسر
۱۰۳۳۷	ز نیروئے دولت بانڈک سوار	بدست آمد اورا حصار کسہ چار
۱۰۳۳۸	سپا و گزین گرجہ آنک بڑ	منظف رہہ پیکار بیشک بود

عزیمت کروں قیرخان بقصد کلیان

و فیروز می یافتن

۱۰۳۳۹	چور انداز در شاہ توقیرخان	خودشان در آمد سوتے کلیان
۱۰۳۴۰	یکے فوج باو زمردان کار	ہمہ سخیر مروان دشمن کشکار
۱۰۳۴۱	ہمہ چیرہ دستاں خلہ کھاسک	بہر یکے مر کئے باو پاسے